

ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་པའི་

Tho Gang Gi Gyab Dun

རང་དབང་པོད་ཀྱི་སྒྲུང་བཟོད་སྒྲུབ་པུ།

Free Forum for Tibetan issues

སྤྱི་འདོན་ཐབས་བརྒྱུ་པ།

དོན་སྤྱོད་བརྒྱུ།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༠

དཀར་ཆག

༡

ཚམ་སྒྲིག་པའི་གཏམ།

༢

པོད་ཀྱི་དཀར་ཆོག་བསལ་ཐབས།

༣

ཚམ་པ་པོའི་སྒྲུབ་པོད་རང་དབང་
འཕྲོག་པ་ནི་མི་དུག་གི་སྒྲིལ་ཚ་ལྟོས་
པ་ཡིན།

༤

པོད་ཀྱི་དམངས་གཙོ་གསར་པའི་བཙོན་
བསྐྱར་གྱི་ལངས་སྤྱོད་དང་འཐབ་
སྤྱོད་གསལ་བཤེས་གྱུར།

༥

རྩ་རྒྱ་མཐུད་གསར་བཟོ།

༦

ར་ཚོས་ཇི་ལྟར་པེ་ཅིང་དུ་ཚོགས་བཞུགས་
པའི་བྱུང་སྤྱོད་ཅིང་འགྲན་ལ་གཏོང་ཡིན་
ཟེད་དམ།

༧

པོད་ཀྱི་བདག་དབང་དེ་ཞི་མོལ་ཟེད་
རུང་བཞུགས་ཟེད་དམ།

འགྲོ་བའི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཆི་བ་མེད་ན།

པོད་ཀྱི་འབོད་སྒྲུབ་ལ་འཇགས་པ་མེད།

འདི་ནི་

པོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་མེད་འཆི་མེད་ཀྱི་

དམ་བཅའ་ཡིན།   འབོད་པ་ཡིན།

ལང་ཆོ་ཡིན།

ཙམ་སྒྲིག་པའི་གདམས།

མཐོ་སྒང་གི་རྒྱལ་མདུན་གྱི་གསོན་སྦྲང་།

ཙམ་སྒྲིག་པའི་གདམས་ཀྱི་ཚབ་དུ།

རང་ཡུལ་དག་ལྟེ་ས་བཅོམ་ཞིང་སྤྱན་རྒྱ་མི་
 རིགས་བགྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གི་ཆེ་སློག་
 ཁོར་ནས་ད་བར་མི་འོ་ལ་ལོ་ལྷ་བརྒྱུ་རྟེ་ཞིང་།
 འདས་པའི་མི་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཞི་ལྷ་གི་རིང་
 འདིར་ང་ཆོ་གཞིས་དང་བྱེས་གཉིས་སུ་གྱེས་
 ནས་ཡང་པའི་གསོན་བྲལ་གྱི་འཆོ་བ་ཞིག་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་དགོས་ཐུག་ཡོད་ལ། གཞིས་ལུས་
 བོད་རིགས་སྤྱན་རྒྱ་ཆོས་ནམ་ཡང་དག་པོའི་
 བརྒྱས་བཅོས་དང་མངོན་སྟོན་གང་རུང་གི་ངན་
 རྩས་ཁྲིད་ནས་རང་ལུས་རང་ལམ་ཉིད་བའི་
 བཅོན་མའི་འཆོ་བར་རོལ་ཞིང་། བྱེས་ཀྱི་སྤྱན་
 རྒྱ་ཆོ་ཡང་སྤྲོས་འཕྲལ་གྱི་སྟོ་གོས་དང་འཆོ་བ།
 འབྱུང་འབྱུར་གྱི་མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་
 ལམ་དང་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་སོགས་ལ་ཉིན་མཚན་
 དུས་དུག་དུ་བཅོན་དགོས་ཁར། མི་ཡུལ་ནས་
 ནམ་ཡང་གཞན་དབང་ལྟ་བུ་སྤྱན་གྱི་འཆོ་
 བ་རོལ་དགོས། འདི་ནི་ང་ཆོའི་སྒྲིག་རྟེ།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་དམར་དྲག་སྤྱོད་
 རིང་ལུགས་པས་བོད་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པ་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་
 པའི་ང་ཆོའི་ཁྲག་མདོག་གི་ལོ་རྒྱུས་རེད། འདི་
 ནི་ **མཐོ་སྒང་གི་རྒྱལ་མདུན་ན་**རང་གི་རྩོང་ས་
 པ་དང་གཞན་གྱི་བཅོན་དབང་གཉིས་བསྐྱུས་
 ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ང་ཆོའི་སྒྲིག་རྟེ་རེད་ལ། ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱིས་ང་ཆོར་གནང་པའི་འགྲམ་ལྷགས་
 ཐངས་ཤིག་གི་རྟོགས་སད་ཀྱང་རེད།

ཁ་སང་ནི་འདས་མོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིན་པས་སུ་ལ་ཡང་ལེ་འདེད་དང་འཁང་ར་
 མེད་ལ། སང་ཉིན་ལྷན་ནག་དུ་ལྷག་ནས་ང་
 ཆོས་དད་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དབང་མཐོང་
 མ་བྱུང་ན་དེ་ནི་ང་ཆོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཡིན།

དེར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་བཟུང་།
 སང་ཉིན་གྱི་ལས་དབང་མཐོང་འདོད་ཀྱི་རེ་
 འདུན་དང་སྤྱོད་པས་པ་ཟབ་པའི་རང་རིགས་ཤེས་
 རུན་པ་སྒོར་ཞིག་གིས་ **མཐོ་སྒང་རྒྱལ་མདུན་**
 ཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་དཔུང་བཞིན་འདི་
 ཉིད་པར་སྤྱན་འདོན་སྟེ་ལ་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ཆོའི་
 རྒྱུ་ག་པ་པོ་རྣམ་པ་དང་། ཙམ་པ་པོ་རྣམ་པ།
 གཞན་ཡང་ཁོང་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་
 རྒྱུ་སྤྱོར་མཁུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོར་མང་པོའི་བཀའ་
 དྲིན་འོག་ནས་བཅན་བྱེས་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲིད་དུ་
 བྲགས་འགྲལ་མི་དམན་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་། གཅིག་ནས་ཁོང་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 ཐོན་ཁུངས་ངས་ཅན་ཞིག་མེད་པ་དང་། གཉིས་
 ནས་ཙམ་སྒྲིག་ལས་མི་ཕལ་ཆེ་བ་སྤྱོད་སྤྲུག་ཡིན་
 པ་བཅས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་རིང་མ་གཏོགས་ཆེད་བ་
 འདིའི་རྒྱུ་སྤྱོར་མ་བྱུང་པར་ད་བར་ལྷག་

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༢ ལོའི་ལོ་མཇུག་དུ་ང་
 ཆོས་མཐོ་སྒང་གི་རྒྱལ་མདུན་སྤྱོད་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་
 གོས་བསྐྱར་བྱས་ནས་སྤྱོད་པས་ཡར་མར་ཀྱན་
 ནས་རིགས་སྤྱོར་བཅུ་ལ་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་རང་
 གཞུང་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་མཁུས་དབང་ཟམ་
 གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། འབྲལ་ཡོད་
 གཏོང་མོད་ཆེ་བའི་སྤྱན་བདག་ཁག་གི་བཀའ་
 དྲིན་འོག ང་ཆོས་སྤྱོད་ཡང་ **མཐོ་སྒང་གི་**

རྒྱལ་མདུན་འདི་བཞིན་ཁྲིད་ཅག་གི་སྤྱན་ལམ་
 དུ་བསྐྱར་བྱུང་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས་
 འདི་བཞིན་གཞིས་བྱེས་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་
 བརྒྱ་སྤྱོད་དང་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ལས་དབང་ཐད་
 བསམ་ཚུལ་བཞེ་རེས་བྱེད་སའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞིག་
 དུ་བསྐྱུན་བྱུང་པར་བྱུང་བས། ཁོང་རྣམ་པའི་
 བཀའ་དྲིན་འདི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པས་

ནམ་ནམ་ཞར་ཞར་ཡང་བཞེད་དུ་མེད་དོ། །
 འདི་ནི་མཐོ་སྒང་གི་རྒྱལ་མདུན་གྱི་
 ཤི་གསོན་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཡང་པའི་
 གནས་བབ་འདིའི་ཆེད་དུ་རོ་ཡངས་ཐངས་ཤིག་
 བྱས་པ་འདི་ནམ་ཡང་ཆེ་སློག་དང་གསོན་
 བྲགས་ཀྱིས་འཆོ་བར་ཁྲིད་ཅག་གི་རྒྱལ་སྤྱོར་ནི་
 མེད་དུ་མི་རུང་བས། བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཆོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་ཆོས་དུས་ལྟར་ང་ཆོར་
 བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་དང་། མ་འོངས་
 པའི་ཁ་སྤྱོད་ལ་གཙོ་བོར་དཔེ་གསུམ་པའི་དཔུང་
 ཙམ་གང་མང་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བར་སྤྱོད་ཐག་
 པ་ནས་བྲགས་མེ་ཆེ་ཆུ་བ་ལགས།

འདིར་ཆེད་དུ་ལྷ་རྒྱ་ཞིག་ནི། **མཐོ་**
སྒང་གི་རྒྱལ་མདུན་འདིའི་ལས་ཀྱི་སྤྱོ་མོར་
 གཏོགས་པ་ཆང་མ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བའི་ཞོར་
 དུ་ཙམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་འདིར་དྲངས་སྤྱོད་གིས་
 འཇུག་པ་ལས། ང་ཆོར་ཆོགས་པ་དང་སྤྱོ་ཤིག་
 སོགས་མེད་པར་མ་ཟད། འདི་ནི་བཅན་བྱེས་
 བོད་གཞུང་དང་ཡང་ན་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཆོགས་པ་གང་ཞིག་གི་ཡང་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་མེད་ལ། པར་སྤྱན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་
 ཡོད་ཆད་ཀྱང་གཏོང་མོད་ཆེ་བའི་སྤྱན་བདག་
 ཁག་གི་ཞལ་འདེབས་ལ་བརྟེན་པ་ལས་སྤྱི་སྤྱོར་
 གྱི་ཆོགས་པ་ངས་ཅན་ཞིག་གིས་མཐུན་རྒྱུན་
 སྤྱོར་པ་མིན། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་
 པའི་རང་འབྲིའི་འོས་འགན་སྤྲུག་དུ་འཁྱུར་ནས་
 རང་ངོས་ནས་སྤྱོད་པའི་གོ་མ་ལྟ་བུ་ཤིག་དང་
 ། བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་འཇགས་མེད་
 ཀྱི་འབོད་སྒྲ་གསོན་པོ་དེ་ཡིན།

གཙོ་འགན་པས་སྤུལ།

འཆམ་མཐུན་ལེགས་གྲུབ་མ་ཆེན་གྱི་
འབྲུང་ཐུབ་པམ། ཆེས་ཐོག་མར་ཤེ་ཅིང་སྲིད་
གཞུང་གིས་བཅན་བྱེད་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཆོད་དང་
བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོར་ཡན་ཚུན་སྒོམ་བཅས་ཀྱི་
འབྲེལ་ལམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བརྟེན་ལམ་ཞིག་མ་མཐར་
ཡང་སྲོད་དགོས་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་
ཐུན་ཆོག་སྐད་པར་རྒྱ་ལ་ལྟ་བུར་ཉན་འཛིན་གྱི་
འགོ་འཇུག་སྐད་གོས། ཁྲིམ་གསུང་ལྟར་ ༡༩༩༠
ལོར་བོད་ནང་དུ་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་སྐད་ཐོག་
མར་བཅུག་སྐད་ཤིང་། ཆོག་སྐད་པེ་སྒྲིལ་ལྟར་ ༡༩༩༧
ལོར་རྒྱ་གཞུང་དམར་ཕྱོགས་ཆོག་སྐད་པེ་དང་ཆེས་ལྟ་
བུར་ཆེས། སྒྲིལ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱ་དམག་
བོད་དུ་བསྐྱོད་པར་རྟོགས་རམ་བྱས། མའོ་
ཅེ་ཏུང་གིས་དབང་རྒྱལ་ལ་ཡོད་ཆེས་བརྟན་པོ་རྒྱུ་
པས་སྒྲིལ་ ༡༩༩༩ དང་ ༢༠༠༥ ལོར་ཡོག་སྐད་ལོར་
ཆུ་མ་དང་མཇུག་འབྲུད་གནང་སྐབས་ཐོ་ཆོམ་མེད་
པར་ཁོ་རང་སྐད་སྒྱུར་བར་བདམས། དགྲུང་ལོ་
༡༥ ལ་སོན་པའི་ཐུན་དབང་ཁོང་དེད་སྐབས་ཤེ་
ཅིང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། ཁྲིམ་གསུང་ལྟར་
ཅིང་སྲིད་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བཞུགས་པའི་
བོད་མི་དཔོན་རིགས་ཆོས། ཡོག་སྐད་ལོར་
ཆུ་མ་མཆོག་གི་བོད་མི་རྒྱལ་སྐད་ལྟར་བྱེད་པའི་
རྒྱལ་འབྲེལ་དུ་ཕུན་ཤིང་པོར་གནས་མི་སྲིད་པ་ཞིག་
རེད་ཅེས་བཤད་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་བློ་ཆོ་ལོག་
ལམ་དུ་འབྱོར་བཞུགས་པར་ཡོད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ན་ཡོད།
འོན་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་
ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱི་
བྱེད་དགོས་པར་ཁྱེད་བཞུགས་ཡོད། བོད་མི་ཆོད་ཁྲིམ་
ནས་ཁྲིམ་ཆོད་མེས་མཆོད་ནས་རང་བཅན་གཙང་
མཆོད་རྒྱ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་དབང་རྒྱལ་ལགས་
ཐུབ་མཁན་ནི་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་གི་ཕྱི་
ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་གིས་
ཁྲིམ་གསུང་བོད་ལ་རང་སྲིད་རང་སྲོད་ཞིག་འཛོལ་
ཆེད་དུ་ཞིམ་ཤིང་པ་ལས་རང་བཅན་གཙང་མའི་

ཆེད་དུ་མིན་ཞེས་གསལ་བོར་བརྟན་ཡོད་ཀྱང་།
དག་སྲོད་ལ་དགའ་བའི་ཤེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་
ཁྲིམ་དང་འབྲེལ་མེས་བྱ་རྒྱུར་གཤེས་པའི་བཞུགས་
ཁྲིམ་ཆོས་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོད་པའི་
དགའ་ལྟོག་འདི་བཞུགས་ཁྲིམ་ཆོད་སྐབས་བཅས་ལོ་བྱིན་
དུ་འདས་གྲོང་ས་སུ་སོང་ན་རང་བཞུགས་ཀྱིས་ཞི་འགོ་

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ནི་སྒོ་བས་
འུགས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཡོག་སྐད་
དུ་འཛིན་མའི་ཡང་སྲིད་རྒྱུན་མཆོག་གིས་
བོད་མི་ཆོད་ས་མཁའ་ཡང་བསྐྱེལ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་སྲིད་གསལ་བོ་བྱས་ཡོད་དོ། །

བར་ཡོད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ན་ཡོད། གང་ལྟར། ལོ་
རྒྱུས་ཀྱིས་ཞི་སྒོ་བས་འུགས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོད་པའི་ཡང་སྲིད་རྒྱུན་མཆོག་གིས་
བོད་མི་ཆོད་ས་མཁའ་ཡང་བསྐྱེལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྲིད་
གསལ་བོ་བྱས་ཡོད་དོ། །
དཔྱད་ཀྱི་གཞུག་ལམ་སྒོ་བཞུགས་ཀྱི་ཁང་གི་
སྒོ་བཤེད་པོར་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་གི་རྒྱ་
ནག་གི་སྒྲིལ་དཔོན་རིགས་ཆོར་ཡུན་རིང་པོའི་
འབྲེལ་བའི་མཁའ་ཞིག་དང་། བོད་དོན་བཟོ་
སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལོ་ལྟར་དུ་འགྲོ་བཞུགས་པའི་
ཤེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་སྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་
བོད་མི་ཆོད་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་གིས་སྐྱེད་པའི་
ཐད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུད་བྱེད་དགོས། ཁྲིམ་
གསུང་ རྒྱལ་སྲིད་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་
རྒྱ་གཞུང་དུ་ཕྱི་མཆོག་གིས་མཆོག་གིས་མཆོག་གིས་
སྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་མཆོག་གིས་སྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་
དང་། དེར་བོད་མི་ཆོས་མཁའ་ཡང་ཁས་ལེན་བྱེད་
མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱ་
པོའི་དགའ་བའི་ཞིག་ཀྱང་ཆུ་རེད། དེར་ན་ར་

གི་ཡོད་ནང་གི་Fkhfkq|d ལྟ་བུ་རེད། ཨྲ
ཅེས་གསུངས།
དེད་སྐབས་ལྟ་མཐུན་ནས་ཆོག་སྐད་པའི་
པའི་བོད་རྒྱ་ཞི་མོ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ལམ་དེ་བཞུགས་རྒྱུ་
འབྲོངས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བྱེད་ཐབས་འདི་
བརྒྱུད་ནས་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོད་པའི་མཆོག་གི་
ཁྲིམ་ལྟ་བུ་ཅིག་རྒྱུད་ཐབས་བྱེད་པ་མིན་པར། དེ་
ཞི་ཁྲིམ་ཆོས་འབྲེལ་ལམ་འདི་ཆེད་དུ་འབྲུག་པའི་མེད་
ཆེད་པར་གཤེས་ཐབས་ཁོ་ནི་ཆེད་དུ་རེད།
གང་ལྟར་ཤེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་དེས་བར་དུ་ཡོག་
སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོད་པའི་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་
མཆོག་གི་བོད་མི་ཆོད་ཁྲིམ་ཞི་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་།
བོད་མི་ཆོད་སྐད་ལྟར་རྒྱ་ བོད་མི་ཆོར་ཆེས་
མཆོད་རང་སྲིད་རང་སྲོད་གཙང་མ་ཞིག་སྲོད་ཐབས་
ལོ་ཁྲིམ་ཆོད་གཅིག་དུ་འབྲེལ་སྐབས་དང་མཐུན་
པའི་འོས་བབ་ཡོད་པས་རེད། རྒྱ་སྲིད་ཅེད་འགན་
ཆོན་མོའི་དུས་སྐབས་འདིར་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་
མཆོག་རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱི་བྱེད་པ་ལས་ལྟ་བུ་པའི་བྱེད་
ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་སྲིད་ཁྲིམ་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་
གཞུགས་བརྟན་མཇུག་རྒྱ་གོང་ཐབས་མེད་ལ།
ནམ་ཞིག་ལ་ཡོག་སྐད་ལོར་ཆུ་མ་མཆོག་སྐད་བ་
འདི་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཆོ། རྒྱ་ནག་ལ་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་འདི་སེལ་ཐབས་ལས་སྒོ་བཞུགས་མི་རྒྱུད་པར་མ་
ཟད། གནད་དོན་ཐབས་ཅན་ནི་སྐར་ལས་ཀྱང་
དགའ་ལྟོག་ཆེ་དུ་འགོ་རྒྱུ་རེད་དོ། །

རྒྱུར་མཁན་གྱི་མཆོག་
ཅེ་མཆོག་འདི་ནི་སྒྲིལ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ཆུ་
ཆོས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་ WLPH དུས་བབ་
ཅེས་པའི་དབྱིན་ཡིག་ཆུ་དེ་བཟོག་ནས་
བསྐྱུར་བའི་ན་པས། གཤམ་སྲིད་འདིར་
དོགས་གཞིའི་རིགས་ཡོད་ན། དབྱིན་ཡིག་
གི་མཆོམ་དེར་རྩ་འཛིན་བྱེད་དགོས།

སོགས་བསམ་སྒྲིལ་ཉེན་མེད་པའི་ཤེས་ལྡན་
མི་སྣའི་དབང་ཁག་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟབས། མི་
སྣ་འདི་རིགས་ཀྱི་ཆོད་མཐོའི་སྒྲིབ་ཆོད་རང་
དབང་བཀག་པ་ནི་དོན་དངོས་སུ་མི་རིགས་དང་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་མང་པོའི་སྐྱེ་ཆ་བཅུ་མས་
པ་ཡིན།

ཡང་གཅིག་བཤད་ན། རྒྱལ་ཁབ་
གང་ཞིག་གམ་སྤྱི་ཚོགས་གང་རུང་ཞིག་གི་སྤྱི་
གཞུང་དེ་གསར་འགོད་པ་དང་ཚོམ་པ་པོ་སོགས་
ལ་ཅི་ཅམ་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་སྤང་དང་དོགས་
འདྲེགས་ལངས་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་གཞུང་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོད་མི་དམངས་ཀྱི་གཞུང་ཡང་དག་
ཅིག་མིན་པའི་གོད་རིས་གསལ་པོར་སྟོན་གྱིན་
ཡོད་ལ། གཞུང་དེའི་ཆོ་སྲོག་ཀྱང་རིང་མི་སྤྱི་
པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་སྐྱོད་དངོས་ཀྱིས་ར་སྤོང་
གྱིན་ཡོད།

དེ་ལྟར་དམངས་གཙོའི་ཆོད་གཞི་ལ་
ནང་གི་སྒྲིབ་ཆོད་རང་དབང་ལས་གཞན་དུ་དང་
སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་སོགས་ལ་ཉན་ཞྱོག་
ཆོག་མིན་དེ་ཡིན། རྒྱུ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྤེལ་བའི་
ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཀྱི་ནག་
དང་ལྷག་པར་བོད་ནང་དུ་བཀག་སྡོམ་དམ་དྲག་
བྱེད་གྱིན་ཡོད། ཨ་རི་དང་ནོར་ཕེའི་བོད་ཀྱི་
རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་གཉིས་ལ་བོད་མི་ཆོས་ཉན་མི་
ཆོག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བཅན་བྱོལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་ནང་དུ་གང་ཞིག་ལ་ལྟ་སྟོག་དང་ཅི་ཞིག་
ལ་ཉན་འདོད་ཡོད་ན་ཆང་མ་རང་དབང་ཡིན་
པ་མ་ཟད་དེ་དག་ཉན་སྟོག་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེར་འཛིན་
གྱིན་ཡོད། འདི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་གཉིས་གང་
ཞིག་ལ་དམངས་གཙོའི་མ་ཞིག་ཡོད་མིན་མཆོན་
པར་མ་ཟད། སུ་ཞིག་ལ་བོད་རྒྱུན་གྱི་ཁྲུང་ས་
ལུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཀྱང་
གསལ་པོར་མཆོན་ཡོད།

དེ་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུང་མཁའ་ལ་རྒྱུ་

བརྟན་པའི་ཀྱང་གོ་སྤྱོད་གཞུང་གིས། ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དུ་རིག་ཅུལ་དེ་ལ་སྒྲོག་ཚུན་ཆད་
ནས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་རང་བཞིན་
ཅ་སྒྱུར་གྱི་ཐབས་ཚུལ་མངོན་གྲགས་བརྒྱད་
གསུམ་ནས་སྤེལ་གྱིན་པའི་ཁྲོད་དུ་ཆེས་ཉེན་
ཆུང་ཆེན་ཆེ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་མཁའ་ཆབ་པའི་སྐྱེ་
ཅ་སྒྲོམ་པ་འདི་ལགས་པས། ང་ཆོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་
པེན་གྱི་ཡན་ལག་སྤྱི་ལོ་དེ་བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་
མཐུན་ཚོགས་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པ་འདོན་སྤྲོད་གཏོ་

རྒྱུན་གྱི་རྒྱུང་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བརྟན་
པའི་ཀྱང་གོ་སྤྱོད་གཞུང་གིས། ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རིག་ཅུལ་དེ་ལ་
སྒྲོག་ཚུན་ཆད་ནས་གངས་ཉུང་མི་
རིགས་ཁག་གི་རང་བཞིན་ཅ་སྒྱུར་
གྱི་ཐབས་ཚུལ་མངོན་གྲགས་བརྒྱད་
གསུམ་ནས་སྤེལ་གྱིན་པའི་ཁྲོད་དུ་
ཆེས་ཉེན་ཆུང་ཆེན་ཆེ་བའི་མི་རིགས་
ཀྱི་མཁའ་ཆབ་པའི་སྐྱེ་ཅ་སྒྲོམ་པ་
འདི་ལགས།

བོ་འདིར་དམིགས་ནས་ལོ་རེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་པེན་
གྱི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོར་དངོས་ཞུགས་དང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་པེན་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་
ལ་ཡིག་འབྲེལ་བརྒྱུད་ནས་ལས་འགལ་རྒྱུན་མར་
སྤེལ་གྱིན་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱལ་སྤྱིའི་པེན་
དབུས་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་
བམའི་ཐོབ་ཐང་ལྟ་དོན་ཆོག་པས། དེ་བྱེད་ཅིའི་
གོ་སྟོན་ཆོག་པར་སོགས་སུ་ཚོམ་པ་པོ་སྤྱོད་པ་
རྒྱུལ་གྱིས་གཙོས་པའི་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བམའི་
ཆོད་མཐོ་སྒྲིབ་ཆོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་
པའི་སྐོར་ལ་རྒྱུ་རྒྱུར་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལྷག་ཆེར་
དང་ཆོད་མཐོར་སྤེལ་གྱིན་པ་འདི་ནི་ད་ཅང་
དགའ་འོས་པ་ཞིག་རྟེ། འདི་སྤྱི་བོད་ནང་གི་ཚོམ་

པ་པོ་རྒྱུ་པའི་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་ལེན་དང་
ཁོང་ཆོས་སུ་མཐུད་དུ་ཚོམ་ཡིག་སྤེལ་རྒྱུའི་
སེམས་ལྷགས་འཕམ་དེས་ལ། དེས་མི་རིགས་
ལ་སྤར་ལས་སྒྲག་པའི་ལམ་སྟོན་དང་རང་
ལྷགས་སྤོང་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་འདོན་སྤྲོད་གཏོ།

དེ་བས་ང་ཆོད་གཞུང་དམངས་
གཉིས་ནས་དེ་དག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆུ་རྒྱུ་དང་ལྷ་
མཐུད་རྒྱུ་སྤྱོད་འདི་རིགས་ལྷགས་ཆེར་འགྲོ་
བར་མཐུན་འབྲེལ་རོགས་པེན་ཅི་རྒྱས་སྤྱོད་
དགོས་པ་དང་། བོད་ནང་གི་ཚོམ་པ་པོ་ཆོས་
ཀྱང་། འབའ་བ་ལུན་དབང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་
དང་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་དབུད་བརྟེན་
སྤེལ་སྤངས་མིག་དཔེར་བཟུང་ནས། བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་ཀྱང་སྤོང་རྒྱུ་ལྷགས་ཆེར་
གཏོང་དགོས་པ་དང་། གནས་ཆེད་ཞི་ཡིའི་སྤྱི་
རྒྱལ་ཀྱང་ལྟེ་རང་གི་མི་ཆོད་བྱུང་བ་བརྟེན་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་ཉིང་ཆེ་བའི་ཚོམ་རིགས་
གང་མང་སྤེལ་དགོས། བོད་རིགས་ལས་
བྱེད་ཆོད་མས་བོད་རང་སྤྱོད་ཆོད་སྤང་དང་། བོད་
རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་ཆོད་མར་ཁྲིམས་སྤོལ་ལྟར་གྱི་
ཐོབ་ཐང་ཆེད་སྤྱོད་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྷགས་སྤོན་རྒྱལ་
དགོས། གཞན་ཡང་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཆོས་རང་
དབང་གསར་ཤོག་རེ་འདོན་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་
ནི་ལོ་གསར་པའི་ནང་གི་བདག་གི་ཡོད་ཆེས་
ཀྱིས་དངས་པའི་རེ་སྟོན་དང་གཞན་བསྐྱེད་
ལགས་སོ། །

བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་
ཆོད་ཚོམ་པ་པོ་རྒྱུ་པས་ང་ཆོར་དུས་
ལྟར་ཆོད་དེ་བའི་དམིགས་ལུ་ལ་དང་
འཆོམས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དབུད་བརྟེན་གྱི་
ཚོམ་ཡིག་གང་མང་གནད་སྤྱོད་ཡོད་པར་
སྤོང་ནས་རེ་འདུན་ལུ་བཞིན་ཡོད་ན། དེ་
དོན་དགོངས་འཇགས་འཆོལ། །

དགོས་པ་རེད། ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལྗོངས་ལོན་
 ཅན་གྱི་སྒྲིབ་གསལ་བརྒྱུད་དགོས་ལ། ཤེས་ལོན་ཅན་
 གྱི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ལྷ་བདེ་འང་མི་དམངས་མང་
 ཚོགས་ཁྲིད་ནས་འོངས་པའི་དངོས་ཡིད་གནས་
 ལྟངས་ལ་བཅོས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཞུས་ལས་བར་སྤྱད་ནས་
 ལྟངས་བར་རྟུག་ཀྱི་དཔེ་ཞུས་ཅུ་བནས་མཐོང་། སྒྲིབ་
 གསལ་མི་དྲང་བཞེན་དང་མང་ཚོགས་ལ་གཙུག་པོ་འཛིན་སྒྲིབ་
 གསལ་གྲིང་དགོས་པ་ལས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་དད་
 ཀྱི་པ་དེ་སྤྱི་ཉམས་ཀྱི་དཔེ་ཞུས་རེད་ཅེས་ཀླགས་
 གཏམ་སྒྲུ་མ་ཐན་ཆོན་མང་ཚོགས་ལ་གཞིན་མེད་པ་
 ཉམ་ཅིག་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲིའི་འདུ་ཤེས་ནང་གོ་གནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཟུང་
 ཡོད་ལ་ཆོས་ལུགས་ལ་དགག་པ་ཀྱབ་ན། རྟོན་དམ་
 ཏུ་རྒྱ་ཆེད་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་སྤྱད་མེད་ཀྱི་
 པམོ། འདི་ནི་ཤེས་ལོན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་འཇུག་པར་རྟོགས་
 དགོས་པ་ཞིག་དང་ཁྱད་པར་དུ་མར་ལེ་རིགས་ལུགས་
 ཀྱི་ལྷ་མེད་སྒྲུ་བའི་ལྷ་བའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ཆོས་
 ཅེན་དང་ཀྱང་དང་ལེན་ཀྱི་དཔེ་ཞུས་ཀྱི་ཡོད། འོན་
 མེད་མངས་མང་ཚོགས་ལ་སྤྱོད་མེད་དམ་ཟེར་ན།
 དེ་ལོས་ཡོད། མང་ཚོགས་ལ་རང་འགྲུལ་མེད་པ་
 དེ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་ལ་འཛིན་པའི་ཀྱི་དྲངས་
 དེ་རང་འགྲུལ་ཞིག་མ་རེད་དམ་ཟེར་ན། དེ་ནི་རང་
 འགྲུལ་རྣམས་ཅན་གྱི་གོ་མས་ལོངས་སྤྱུར་བའི་རིག་
 གནས་ཤིག་དང་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནང་
 དེའི་མེད་དུ་ཐིམ་པའི་རྒྱུན་འབྱུང་མས་སྤྱོད་ཚུལ་ཞིག་
 ཡིན། རྟོན་དམ་ཏུ་བཤད་ན། རང་འགྲུལ་ཞེས་
 པ་ནི་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྣམས་ལ་གཞུག་འཛིན་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་
 ལུགས་དེ་ལྟར་ལས་ཀྱང་གྲིང་ཟབ་ལ་སྤྱུས་དག་པ།
 ཁྱབ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་ཟིན་ཡར་རྒྱས་འཐོབ་པར་ཀྱི་
 པའི་དམིགས་ལྟ་ལ་བཅངས་དགོས། ཡར་རྒྱས་
 གྲིང་བའི་དམིགས་ལྟ་ལ་དེ་བརྒྱུད་ནས་ད་གཟིང་
 རང་འགྲུལ་བྱུང་བ་ཡིན། རང་འགྲུལ་གྱི་འགོ་
 འཇུགས་སའི་ཐད་ངོས་པར་དུ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེད་

མིང་མངས་མང་ཆོག་སེམས་ལྟུང་པ་ཞིག་གི་བྱེད་
དགོས། དེ་བྱས་ན་དག་ཟེང་བདེན་ལག་སེམས་ལ་བེམ་
ལྟུང་པ་ནི་ཆོས་དོན་ལ་སྲིད་འཛིན་པ་དང་སྲིད་དོན་
ལ་ཆོས་འཛིན་པ། ཆོས་དོན་ལ་ཆོས་འཛིན་པ་བཅས་
རྒྱལ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལས་གང་ཞིག་བདེན་པ་འི་
ལམ་ཡིན་མིན་ཤེས་ལུག་། དེ་གསུམ་ལས་སྲིད་དོན་
ལ་ཆོས་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཆོར་ཆད་ལྟག་ཀྱི་གཅིག་
ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་འགྲན་རྩོད་མེད་པ་དེ་ཡིན། ཆོས་དོན་
ལ་ཆོས་བཟུང་ན་ང་ཆོར་ཆད་ལྟག་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་
པ་ནི་འགྲན་རྩོད་དང་དོ་རྒོལ་ལ་མེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་

ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་མང་
 ཆོགས་ཀྱི་པས་མ་སྒོའི་འདུ་ཤེས་ནང་
 མོ་གནས་ཀྱི་ཆེན་པོ་འབྲུང་ཡོད་ལ་
 ཆོས་ལུགས་ལ་དགག་པ་ཀྱབ་ན།
 དོན་དམ་དུ་ཀྱ་ཆེད་མང་ཆོགས་ཀྱི་
 བདེ་སྲུག་སྤང་མེད་ཕྱེད་པ་ཡིན།
 འདི་ནི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཆོས་ངེས་པར་
 རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་དང་ཁྱད་པར་
 ཏུ་མང་ལེ་རིགས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་མེད་
 སྐྱེ་བའི་ལྷ་པ་ཡི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་
 ཆོས་ཅི་ནང་ཀྱང་དང་ལེན་ཕྱེད་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད།

པས་གནད་དོན་འདི་གཉིས་ནི་ནོར་འབྲུལ་ཞིག་ཟེང་།
ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ལྷག་པས་མ་ལྷོམ་དག་གིས་ཚེས་
དོན་ལ་སྤྱད་པའི་ནད་གོས་ལ། ཆད་ལྷག་བྱུང་བའི་
འགྲན་ཚུད་དང་ངོ་སྤོལ་བྱུང་འབྲེལ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་
ཆགས་དགོས་ཀྱི་ཟེང་། འདི་ལྟར་སྒྲིམ་བཞུག་པའི་
དམིགས་ལུ་པ་དང་བདེན་ཞིག་བཟུང་ན་ང་ཚོ་ནི་
སྤོམས་ཆེ་བའི་བཅོམ་རྒྱལ་གང་ལ་པར་གཉེའ་ཆགས་པ་
བྱེད་མི་དགོས།

༣ དག་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་
འདུཁིག་འཛིན་དགོས་ཤིག། དེ་ལ་དག་འདུན་ལ་

རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་གསལ་བྲག་ཆོད་ཅིག་གིས་གོ་
 བ་ལེན་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། ཆོས་དང་མང་
 ཆོག་གསལ་བར་དུ་གནས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་ང་
 མ་དེ་ཤེས་ཏེ་གསལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། འདི་ལ་ལོ་
 རྒྱུ་མངས་ཅན་ཞིག་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་
 ནང་ཡ་ཤེ་ཅོད་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོང་
 པ་འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་འདི་དོད་དུ་གསར་སྐྱབ་བྱུང་
 བ་ནས་བ་བྱུང་(དུས་རབས་ཀྱི་དཀྱིགས་མཆོམས་
 ཞིག་གི་དང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།) རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོག་གསལ་
 དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་དག་ཞི་རྒྱ་ན་འཕམས་པ་
 ཞིག་ཆགས་པར་གྱུར། འདི་ར་དགེ་མཆོན་ལྷན་ལ་
 རྒྱུན་ཡང་ལྷན་པ་རེད། དགེ་མཆོན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་
 ང་ཆོས་རང་བརྟེན་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་
 དུ་གནས་པའི་འཛེམ་སྤྱིང་རང་བཞིན་གྱི་ཐག་བཅད་
 ནས་འོངས་པ་ཡིན། ང་ཆོས་རང་རྒྱུན་རང་བརྟེན་
 བྱེད་པའི་མུ་དབེ་འུ་གསལ་ས་གང་ནས་འཆོལ་
 དགོས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་གོ་གནས་ཞེས་
 པའི་སྤེང་ནས་འཆོལ་དགོས་པ་ཆོས་དང་མང་ཆོག་གསལ་
 བར་དུ་འབྲེལ་སྦྱར་བྱེད་པའི་ཕྱི་ཉ་ལྟ་བུའི་གྲ་བརྩན་
 གྱི་གོ་གནས་ལས་འཆོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གོ་གནས་
 དེ་ལྟར་ལག་ལེན་དང་བཟེད་སྦྱོད་བྱེད་དགོས་པ་ནི་
 གལ་ཆེ་ནང་གི་འགའ་ས་ཆེན་ཡིན། གནད་དོན་
 འདིའི་ནང་མགོ་འཁྲུམས་པའི་གྲ་བརྩན་གང་མང་
 ཡོད། ལལ་ཞིག་གིས་བསམ་མཆུ་ལལ་ཁྱེལ་ཆོག་གསལ་
 ཀྱིས་བདག་ལ་དཀོར་བས་སྤེར་རྒྱ་ནི་དོན་དང་མཐུན་
 ལ་དུ་ལས་མི་དགོས་པ་ཞིག་སྤེ། བདག་གིས་ཁོ་ཆོས་
 ཆོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཁྱེལ་འདུག ལོས་
 བདེན་དེ། ཁོང་གིས་མང་ཆོག་གསལ་ཆོས་གསུངས་
 པ་བདེན་མོད། དོན་དམ་དུ་ཆོས་གསུངས་རྒྱ་དེ་
 ཁོ་ན་ནི་རང་ཉིད་འགྲུང་ཡོད་པའི་གོ་གནས་ཐོག་གི་
 ལས་འགན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་མ་ཡིན་ནོ།
 ཆོས་གསུངས་པ་དང་མཉམ་དུ་གནད་དོན་ཆེ་ཤོས་
 ཞིག་ལ་ཁོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱ་བརྟེན་འདུག
 གནད་དོན་དེ་ནི་ཆོས་གསུངས་པ་དང་དཀོར་བས་

ཟ་བའི་རྒྱལ་ཡོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་མྱོ། མི་
 དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཛོལ་བེ་ཆུ་ཚད་དང་བོད་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བརྟེན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཆབ་
 སྲིད་གནས་སྤངས་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་འཛོལ་བེ་ཆུ་
 ཚད་ཐག་གཅིད་པ་དང་འཛོལ་བེ་ཆུ་ཚད་དེས་ཡང་
 བསྐྱར་ཆབ་སྲིད་གནས་སྤངས་ལ་ཐག་གཅིད་ནུས་
 པ་བརྟན་པོ་འདིར་གཞི་ཡོད། གྲུ་བཙུན་ལ་ལས་ཀྱི་
 ཆོན་ཆོས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱི་ཆོས་
 བརྟེན་གྱི་ཆོས་ཡོད། འདི་ནི་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད།
 རྒྱ་བཙུན་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། སངས་
 རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་སྤྱིར་བཏོན་ནའང་གཞན་ཡན་དང་
 རྟོག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྒྱ་བཙུན་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་
 རེད། གྲུ་བཙུན་དེའི་རིགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་
 གནས་རང་མཛོད་ཆོས་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད། ཆོས་
 དང་མང་ཆོགས་བར་དུ་རྒྱལ་འགལ་གྱི་ས་འོག་
 འདེབས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པ་མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་མཁྱེད་འདྲ་
 ཤེས་ནང་ཆོན་དགེ་འདུན་པའི་བློ་གསལ་གྱི་རེད་
 ཅེས་སྒྲུ་བའི་འདྲ་ཤེས་སྒྲུ་བ་ལྟར་གསལ་ཡོད།
 འདི་ནང་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་པ་གཏུགས་
 རེད། འདི་དག་ལ་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས། དེ་
 དག་ཐེར་འདོན་བྱས་ན་གཞི་ནས་ནང་ཆོས་དང་མི་
 དམངས་མང་ཆོགས་ཆབ་སྲིད་ཁྲེལ་བྱེད་པ་ཞིག་
 ཆགས་ཀྱི་རེད། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། དགེ་འདུན་
 གྲོག་གཞན་ཞི་མང་ཆོགས་ལ་རྒྱལ་འོག་དང་ངོས་ཟིན་
 རྟོག་ཡན་ཆུ་ཚད་འདྲེས་པར་བྱས་ཏེ་ཁ་ཁྱིམ་གྱི་ཁྲེལ་
 གོ་སྒྲུ་བའི་རྟོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཛོལ་བེ་ཆུ་དང་
 ཆོས་ཀྱི་ཟབ་མོ་ཐོས་པ་ཞིག་དང་འཛོལ་བེ་ཆུ་དང་ཆོས་ཀྱི་
 རང་ནས་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་གོ་བ་ཟབ་མོ་ཆགས་པར་
 ཡོང་བ་ཞིག་དགོས་ལ། དེར་བརྟན་ནས་དགོང་
 མང་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་
 སྲིད་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། གནད་དོན་དེ་ངས་
 པར་འབྲད་སེལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དང་འབོར་ཆེ་
 བའི་རྟོག་པ་ལྟར་གྱི་དཔྲད་རྟེན་ཞིག་གི་ཉིད་ལས་སྤང་
 པར་བྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཉིད་ཀྱི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ཡང་སྤང་

[illegible]

སྲིད་དོན་ལ་ཆོས་བབྱང་
 བ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་ཆད་ལྷག་
 རྒྱུ་ཞིག་འོས་པ་ནི་འགྲན་ཚད་
 མེད་པ་དེ་ཡིན། ཆོས་དོན་ལ་ཆོས་
 བབྱང་ན་ང་ཚོར་ཆད་ལྷག་
 རྒྱུ་ཞིག་འོས་པ་ནི་འགྲན་ཚད་
 དང་ངོ་མོལ་མེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་
 བས་གནད་དོན་འདི་གཉིས་ནི་ནོར་
 འབྱུག་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ངེས་པར་
 དུ་ལྷག་བསམ་ནས་དག་གིས་ཆོས་
 དོན་ལ་སྲིད་འཛིན་དགོས།

[illegible]

༩ གསར་དར་འཛིག་གནས་ཀྱི་ཕྱ་ཕུང་
 རྒྱགས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྤེལ་ལ་སྤྱིད་རྩུལ་
 རིེའདྲ་ཞིག་པའི་ནད་གོས་ཤིང་། དེ་ལ་ངར་རྒྱད་
 རིང་པོའི་སྤྲོ་ནས་པོད་དོན་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྷག་
 པས་མ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་ཁྲུགས་ཤེད་རྒྱ་མིད་ཡིན། ལ་ལ་

ཞིག་གིས་ན་ར་མ་སྟན་པའི་རྩལ་བས་མི་མིག་འོད་
 སྤྱད་དེ་བོད་ཀྱི་འགལ་འདྲེའི་ཕུང་པོ་ག་གེ་མོར་ལྟ་
 བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་གི་རྩིས་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་
 མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ན་ར་མ་སྟན་པའི་རྩལ་
 འཕེལ་བྱས་སུ་འགྲོ་བརྩོམ། རྩོག་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་
 བྱས་སྐར་སྟེ་བོད་དོན་རྩལ་བས་མ་ཅད་དེ་ཉམས་
 དམས་སུ་འགྲོ་བམ་ཟད། དཔྱད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
 ལ་ཀྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ན་ཡོད། བོད་
 སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁོང་མཚོན་ན་གསར་དར་རིག་གནས་ནི་
 གཉོམ་ལག་རྩལ་པ་ཞིན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་དང་།
 དེ་བཟུང་སྤྱད་གཏོང་མཁན་མང་ཤས་ཤིག་ཀྱང་གཉོམ་
 ལག་རྩལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་རང་ངོས་ན་དངོས་
 སུ་གནས་པའི་རྩིས་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཡོད།
 རྩིས་ལུས་དེའི་ནང་བཟོད་བསྐྱེད་དང་སྤྱ་བརྟན་མེད་
 པའི་གྲུབ་ཆ་རྩ་ཅང་མང་ལ། མངོན་ཚུལ་འདྲིའི་
 དབང་གིས་ཉེ་བཏོད་ཆགས་པའི་དུས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་
 གི་ཡོད། བཟོད་བསྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མང་ཚོགས་
 ཀྱི་རྩིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་དང་དགེ་འདུན་པའི་རྩིས་ལུས་ཀྱི་
 ཆ་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་དེའི་རྩ་བ་གང་དུ་གནས་
 པ་འཛོལ་རྒྱ་ཉིད་རེད། རྩ་བ་ཟིན་ན་ཡོད་ཆོད་ལས་
 རྩ་བའི་ཡིན་པས་རྩ་བ་འཛོལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་འཕུ་
 སྟོང་དང་ཁྱེད་ཁག་འོད་འཛེགས་གས་ཕྱོགས་མང་པོར་
 བཟོད་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་འགག་སྒྲིའི་རེ་བཞུ་ལ་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་དང་འགལ་ཡིན་ལ་སྤྱ་བརྟན་ཡོད་
 བ་བྱེད་དགོས། དེ་བྱས་ན་གཞི་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་
 མི་དམངས་མང་ཚོགས་ལ་ཤུམ་མཁན་མ་མེད་ཅིག་
 ཡིན། དེ་ལས་ཐོག་ཏུ། གསར་དར་རིག་གནས་
 ལ་སྤྱངས་ཤིང་ཕྱི་མས་ཀྱི་དྲུང་ས་སྒྲིག་འགོ་བརྩམས་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བརྩོད་བྱེད་ས་མེད་དང་མང་ཚོགས་
 ཀྱི་ཐོས་མཐག་སྤྱི་དབྱེད་ལ་འཁོང་བའི་རྩིས་ལུས་
 འབྲི་བ་ནི། མང་ཚོགས་དང་ཁག་ཏད་དུ་ཡངས་པ་
 ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་པས་དེ་ཚོ་ནི་དྲང་བདེན་གྱི་བཙོས་
 བསྐྱར་བྱེད་མཁན་མིན་ལ། གསར་དར་རིག་གནས་
 པ་རྒྱུ་མཁིག་ཀྱང་གཏན་ནས་མིན། དེ་ཚོ་གཏོར་

ངཆོས་ཇི་ལྟར་པེ་ཅིང་དུ་ཆོག་ས་བཞིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མ་ ཅིང་འགན་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དམ།

ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད། སུ་ཡི་མ་བཅུ་མས།
མཛོད་པ་བཟང་པོ་ས་རྒྱ་ཡི་ག་ལས་བསྐྱར།

དང་པོ། པེ་ཅིང་སྤྱད་གཞུང་གི་ས་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མ་ཅིང་འགན་ཆེན་མོ་ཐོབ་ཆེད་
ཡུལ་བའི་སྐུ་ལ་འདེད་རྒྱས་བྱུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོའི་ཆུ་བདུན་པའི་ཆེས་
བཅུ་གསུམ་ཉིན་གྱི་ཆུ་ཆོད་༡༡ རྩེང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཨོ་ཡི་མ་ཅིང་འགན་ཆོག་ས་ཆེན་གྱི་གཙོ་སྤྱོད་འོག་
ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅིང་འགན་ཆེན་མོ་ཆོག་ས་ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་ཁབ་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་བྱ་འགུལ་དངོས་
སུ་མགོ་བཅུ་མས་པ་དང་། ཐངས་དང་པོའི་འོས་
འདེམས་མཇུག་འབྲས་སུ། པེ་ཅིང་སྤྱད་གཞུང་
ལ་འདེམས་ཤོག་༤༤ ཐོབ། ཏེ་ཡིན་ཏེ་ར་འདེམས་
ཤོག་༡༡ དང་། ཡེ་སུ་ཐན་པ་འར་འདེམས་ཤོག་
༡༢ ཐོབ། སུ་ཡི་ར་འདེམས་ཤོག་༡༥ ཐོབ།
དུ་པེན་ལ་འདེམས་ཤོག་དུག་ཐོབ་དང་གཞན་གྱི་དང་
ཁྱེར་མེད་པའི་ཁྱོད་ཡོན་ལ་འདེམས་ཤོག་༩
བཅས་ཐོབ། ཐངས་འདིས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཅ་
པོའི་སྤྱི་གཞི་ལྟར་དུ་པེན་གྱིས་ཁྱོད་ཡོན་ཕྱིར་ཕུད་
བྱས། དེ་ནས་ལུ་མཐུད་དུ་ཐངས་གཉིས་པའི་འོས་
འདེམས་ལག་བརྟེན་བྱས་པ་དང་། མཐར་སྤྱི་
ལོ་༡༠༠༥ ལོའི་སྐབས་༡༧ པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅིང་
འགན་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དེ་པེ་ཅིང་སྤྱད་
གཞུང་ལ་ཐོབ་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅིང་འགན་གོ་སྤྱི་
ཆོག་ས་ཆུང་གིས་པེ་ཅིང་ནི་སྐབས་༡༧ པའི་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཅིང་འགན་ཆེན་མོ་བསྐྱོང་ཆོག་ས་བྱ་ཡུལ་
དངོས་ཡིན་པར་གཏན་འཁེལ་གྱིས་ཆོག་མཆན་
གནང་། ཐངས་འདིའི་གནས་ཚུལ་འདི་སྤོ་ག་

དམར་བཞིན་ལྟར་མགྲོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་སྐུ་མ་ས་
ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དང་གཞན་དུང་གོང་
ཁྱེར་ཆེ་གས་ཁག་དུ་མཆོ་རྒྱལ་ས་བཞིན་དུ་འཕྱོད་
ཀྱང་གོ་སྤྱིའི་གཞུང་གི་རྒྱུང་བསྐྱུགས་ལས་ཁུངས་
ཀྱིས་གནས་ཚུལ་སྤེལ་གསལ་ལྟར་ན། མཆན་
མཛོད་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་གི་མི་དམངས་ཁྲི་༤༠ ལྷག་
ཅིག་གིས་གནས་བདེ་སྤོ་མི་ཆེད་ཐང་ཆེན་དུ་དགའ་
བའི་བོ་འཁྲབ་ཅིང་སྤྱིའི་པོའི་སྤྱི་ཐངས་ཏེ་ཐངས་
འདིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅིང་འགན་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་
འོངས་སུ་སྤྱད་ཡོད་པར་བཤད།

གལ་སྤྱད་པེ་ཅིང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་
གཞུང་གི་གསར་འགྱུར་རྒྱུང་བསྐྱུགས་ལས་ཁུངས་
ནས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་བཤད་པ་མེན་ན། ངཆོས་དུང་
པེ་ཅིང་གོང་ཁྱེར་དུ་འཆོ་བཞུགས་བྱས་པ་ཐུན་ཡོད་
པའི་བསམ་འཆར་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་པོ་ཤིག་གསལ་
ཅན་ལོའི་ཞི་པོས་ཇི་ལྟར་ཚུལ་ཡིག་བྲིས་ཡོད་པར་
ལྟོ་བྱེད་བྱེད་མེད་གོས། ཁོང་གིས་གསུངས་དོན་
སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོའི་པེ་ཅིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅིང་འགན་
ཆེན་མོའི་འདེམས་ཤོག་ཐོབ་པའི་མཆན་མོ་དེར།
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་ཆེ་གས་ཁག་དུ་མི་
དམངས་མང་ཆོག་ས་ཀྱིས་དགའ་བའི་བྱ་འཁྲབ་པ་
དང་སྤྱིའི་པོའི་སྤྱི་ཐངས། ལྷག་པར་དུ་པེ་ཅིང་གོང་
ཁྱེར་ལ་མཆོ་རྒྱལ་ས་ཆེན་མོ་དམངས་ཁྲི་བཅུ་ལྷག་གིས་
གཞུང་ལམ་རྩེད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་གཞི་ལྟར་ལོ་བཟང་
ཡོད། སྐབས་དེའི་ཐང་ཐང་དུ་འཕྱར་བཞིན་པའི་
མཆོག་ས་ ལྷག་པར་དུ་གཞི་བཞིན་པའི་རྒྱལ་དར།

དགའ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་མིག་ཆུ། ཐན་མི་ཆོག་ས་
དེའི་མགྱིན་པ་ཡོད་ཆད་དགའ་སྤྱོད་འབོད་སྤྱོད་
ཁོངས་ཡོད་པ་དང་། ཀྱང་གོ་སྤྱིའི་ཆོག་སྤྱོད་ཁོ་ལ་
བཞིན་པའི་མི་རིགས་རང་ལུགས་ཀྱི་འཁར་སྤང་
ཆེན་པོ་ཞིག་དང་མཆུངས། པེ་ཅིང་དམར་ཕྱོགས་
སྤྱད་གཞུང་གི་བྲིས་ལུགས་སྟོར་གྱི་མཐོ་རིམ་
དཔོན་རིགས་ཁག་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་དུའི་དུས་
རབས་གསར་བའི་དེ་ལྟེ་འབྲེལ་དགའ་ཆོག་ས་
སོགས་མི་དམངས་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་དགའ་སྤྱོད་
འབོད་སྤྱོད་མཉམ་དུ་གནས་བདེ་སྤོ་མི་ཆེད་ཡང་
རྩེད་དུ་མོང་ཏེ་དགའ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རོལ། དེ་
ལྟར་དུས་ཆོད་འགའི་ནང་དུ་ཀྱང་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱལ་
ཕྱོགས་པས་ཀྱང་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་རྩོད་པས་བྱུགས་ལ་
ངོ་ཚོ་ལ་བྱས་པའི་ཆག་འཛིག་ མི་ལོ་བཅུ་ཕྱག་
རིང་མངོན་མ་བྱུང་བའི་མི་ལམ་རིང་མོ་དེ་མངོན་
འགྱུར་བྱུང་སོང་ཞེས་པའི་འབོད་ཆོག་ཀྱང་གོ་སྤྱོད་
ས་ཆེན་མོའི་བྲིན་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཡོད།

གལ་སྤྱད་ངཆོས་མི་རབས་འདིའི་ཁྲོད་
དུང་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་གཞུང་གི་གཞི་ལྷན་
ལས་ཐོན་པའི་སྤྱི་རྒྱུང་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་
ཡོད་ན། ངཆོས་ཐངས་འདིའི་དགའ་སྤྱོད་རབ་དུ་
འཁོལ་བའི་དུས་ཆོད་འདི་དང་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་
འཛུགས་ཀྱི་གོ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་མཛོད་ཅེས་ངོས་
ལེན་མ་བྱས་ན་གལ་འབྲིག་ ཡིན་ནའང་འདིའི་
མགོ་ཁྲུང་ས་ནི་མི་དམངས་མང་ཆོག་ས་རང་ངོས་

ནས་འགོ་བརྒྱུ་པ་ཞིག་རེད་འདུག གྲང་
གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་ལ་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཆེད་འགན་
ཆེན་མོ་བདེ་ལེགས་ངང་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། མི་
དམངས་མང་ཆོག་ས་རྒྱལ་གྲང་ཅད་དག་འོ་
སྤྱི་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་གྲང་གོའི་དམངས་གཙོ་
དོན་གཉེར་བ་རྒྱལ་ལ་མཆོག་ན་ཅད་མངོན་
འགྱུར་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད་
ཡང་། གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་ལ་ཀྱལ་
སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་གི་ཆེད་འགན་ཆེན་མོའི་འདེམས་
ཤོག་ཐོབ་ཏེ་དག་འཁྱེད་ཀྱི་སྤྱང་བས་རབ་ཏུ་བརྟེན་
ཡོད་ནའང་། ཐོངས་འདོའི་སྤྱལ་འདེད་ཀྱི་རྒྱལ་
ཤུགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་
གིས་ཐོངས་འདོའི་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་
ཆེན་མོ་དེ་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་ལ་ཐོབ་
པ་མིན་པར། དེ་ནི་པེ་ཅིང་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་
ཆེན་ཆོག་ས་ལ་ཐོབ་པ་རེད་ཀྱེད་ཅེས་ཀྱི་ཁོ་པོས་
དེ་མ་ཐོག་བྱེད་ཀྱིས་གྲང་རྒྱལ་དག་ཐོབ་མེད་ཀྱིས་
ཆབ་སྤྲོད་པེད་མ་སྤྱོད་རོགས་གནང་ཞེས་ལན་
འདེབས་ཁོ་ཐག་ཡིན། ཡང་འགའ་ཤས་ཤིག་གིས་
ཀྱལ་སྤྱིའི་ཆེད་འགན་ཆེན་མོ་ཆོག་ས་པའི་དམིགས་
ཡུལ་ཞིད་པལ་འབྱོར་བ་སྤྱུ་ལེན་བྱ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་
པས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱལ་འདེད་རྒྱལ་ཤུགས་
ཉམས་གསོ་བྱ་བྱ་དེ་རེད་ཟེས་། གཏམ་འདི་ལའང་
རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་མིན་པར། དཔལ་འབྱོར་
མཁོ་བསྐྱབ་ཀྱིས་མ་དཔེ་ངོ་མ་ཞིག་འདྲི་འདོད་
པ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་བྱ་དངོས་ཡོད་ཆད་ཅ་
བ་ནས་བརྟེན་མེད་དུ་གྱུབ་བཞིན་ཡིན། དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ཡར་རྒྱས་
དེར་ཨོ་ཡི་མེ་པ་གི་ཆེད་འགན་ཆེན་ཆོག་ས་ཀྱིས་
ཐོངས་མང་པོར་ཆེད་འགན་ཆེན་མོ་ཆོག་ས་ཡུལ་
དེར་མ་དངུལ་གྱི་སྤྱི་ཚབ་སྤྲོད་ཡོད། དཔེར་
ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦ ལོར་ཁོ་ནི་འཛམ་གླིང་གྱི་
གྲང་ཁྲི་མི་མུ་ཁྲི་པེ་ཡར་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་
འགན་ཆེན་མོ་བསྐྱོར་ཆོག་ས་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་

སྤྱལ་ཤེར་ཨོ་སྤོར་དུང་ཕྱིར་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་གྲོང་
གྲང་ཐོབ་ས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་རྒྱ་སྤྱིའི་
གྲང་ཁྲི་པེ་ཡར་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆེན་
མོ་བསྐྱོར་ཆོག་ས་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱལ་ཤེར་
ཡང་ཨོ་སྤོར་དུང་ཕྱིར་གཉིས་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་གྲོང་
གྲང་ཐོབ་ས། གཞན་ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
ཨན་ཐོན་གྲོང་ཁྲི་པེ་ཡར་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་
འགན་ཆོག་ས་ཆེན་བསྐྱོར་ཆོག་ས་ཡུལ་ཡོད་པས།
གོང་དུ་བརྗོད་ཟེན་པའི་གྲང་གྲང་དམར་པོ་ཆེན་
པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། སལ་ཆེར་ཨོ་སྤོར་དུང་ཕྱིར་
བརྒྱ་ལྷག་ཟེན་ཡོད་པར་བཤད། ཐོངས་འདོའི་
པེ་ཅིན་གྲང་ཁྲི་པེ་སྤྱལ་ཤེར་ཀྱི་ བའི་ཀྱལ་སྤྱིའི་
ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆེན་མོ་བསྐྱོར་ཆོག་ས་བྱ་བྱ་
ཡིན་པས། གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་
གི་བསམ་པར་དཔལ་འབྱོར་བ་སྤྱུ་ལེན་བྱ་བའི་གོ་
སྤྱལ་ཆུ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་སྤྱི་ཡོད་མོད། དོན་
དངོས་དེ་ག་ལེར་མངོན་པེས། གཅིག་བྱས་ན་
ཐོངས་འདོའི་བྱ་བའི་རིགས་ཅི་མ་འོངས་འཆོ་བའི་
ཁྲི་དུ་དུས་ནས་ཡང་གཤམ་ཆོག་ཆུ་བའི་གསང་བ་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྤྲོད་པ་ཞིག་མིན། རྒྱ་མཚན་
ཅི་གྲང་ཁྲི་པེ་གི་སྤྲོད་གཞུང་གིས་དུས་དང་རྒྱལ་
པ་ཀྱལ་ཏུ་མངོན་སྤྱི་བྱུང་བའི་ནད་དངོས་
ཡོད་ཀྱི་བྱུང་བ་མི་བརྗོད་པ་མ་ཟད། གཞུང་ཞབས་
མི་སྤྱོད་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདེད་པར་བཞག་དཔུང་
ཞིབ་འཇུག་བྱ་མཁན་འབྱུང་མི་སྤྲོད། དེ་ལྟ་བུའི་
གནས་སྤངས་འོག་ནས་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་
དབང་གི་གཞུང་ཞབས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཐོངས་
འདོའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆེན་མོའི་ཆེད་དུ་ཨར་
ལས་འཇུག་སྤྱི་ཡོད་པས་གཞིག་ཅི་སྤྱོད་བྱ་མཁན་
གི་མིང་ཐོག་ནས་གཞུང་དངུལ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་ན་
རབས་དང་རིམ་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་དོས་
ནས་དོགས་ཐོན་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་རང་སྤོར་
བཞག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་
ནས་བཤད་ན་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་

གི་གཞུང་ཞབས་པ་ཆོས་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་
འགན་ཆེན་མོར་ཕུལ་བའི་སྤྱལ་འདེད་ཀྱི་རྒྱལ་
ཤུགས་གཙོ་བོ་དེ་གོང་དུ་བརྗོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན་
སྤྲོད། ཡིན་ནའང་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་སྤྲོད་
དབང་གི་མཐོ་རིམ་ནས་བཤད་ན་སྤྱལ་འདེད་ཀྱི་
རྒྱལ་ཤུགས་ཞེས་བདེ་དཔལ་འབྱོར་གཙོ་བོ་བཟུང་
གི་ཁོར་ཡུག་དེ་མིན་པར་ཆབ་སྤྲོད་ཀྱི་གཤམ་རྒྱས་
ཁོ་ན་ཡིན། ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆེན་
མོ་བསྐྱོར་ཆོག་ས་ཀྱི་གོ་སྤྱལ་ཤེར་ཀྱང་གྲང་དམར་
པོ་སྤྲོད་དབང་གི་དཔལ་འབྱོར་བ་སྤྱུ་ལེན་ལ་
རམ་འདེགས་ཆེན་པོ་བྱ་བྱ་ཡིན་དང་མིན་ནི་ཐོངས་
འདོའི་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་གི་ཅ་
བའི་དོ་འཁུར་མིན་པ་དང་། འཇམ་སྤྱོད་ཀྱལ་
ཁབ་ཁག་ནས་གྲང་དུས་དང་རྒྱལ་པོ་ཀྱལ་དུ་གྲང་
གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་དབང་ལ་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་
ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆེན་མོའི་གཙོ་སྤྱོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་
འོས་འདེམས་ཁྲིད་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ཐོང་ཐང་ཅ་
ནས་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གྲང་གྲང་དམར་པོ་སྤྲོད་
སྤྲོད་དབང་གི་བཅན་དུ་གཞུང་པའི་སྤྲོད་རྒྱས་ཀྱི་འོག་
ཏུ་ཡོད་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་མི་དམངས་
མང་ཆོག་ས་ལ་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་མོགས་གང་
ཡང་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འཇམ་སྤྱོད་
གང་སར་ས་ཁབ་ཤོ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད་པས་དེར་
སྤྱོད་བརྗོད་དང་སྤྱལ་མའི་ཚུལ་དུ་འདི་ཆབ་
སྤྲོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་མ་བསྐྱར་རོགས། ཐོངས་
འདོའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡི་མེ་པ་ཆེད་
འགན་ཆོག་ས་ཆེན་མོ་འདི་ཆབ་སྤྲོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་
དུ་མ་བསྐྱར་རོགས། ཞེས་མང་དུ་བཤད་བརྗོད་
ཡོད། ཡིན་ནའང་དོན་དངོས་ཐོག་གྲང་གྲང་དམར་
པོ་སྤྲོད་དབང་ནི་ཀྱལ་སྤྱིའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཨོ་
ཡི་མེ་པ་ཆེད་འགན་ཆོག་ས་ཆེན་མོའི་ངོ་བོ་འདི་
བཞིན་ཆབ་སྤྲོད་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤེལ་མཁན་
ངོ་མ་དེ་ཆགས་པ་སྤྲོད་ཡོད། མེ་ལུ་ཅེ་ཏུང་ནས་
ཀྱུ་ལུ་ཅེ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱི་འཇུག་པས་

གཏོང་བྱས་པ་དང་། ཏིན་ཞི་ཕན་གྱིས་ རྒྱུད་
མེད་འཁྲུག་ཏུ་ཞུ་བ་ལྟགས་ ཞེས་པའི་
བྱ་འགྲུལ་གང་སར་སླེལ་ཡོད། མཐར་གཏུགས་
ན་ནང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཡོ་
ངུས་ཁོ་ནས་འཛིངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལུས་རྩ་ལ་
འགན་ཆོགས་ཀྱི་ཚེད་རིགས་དཀར་ཆགས་ངོས་
སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁ་དང་རྟགས་མ་རེ་རེ་ནི་ཀྱང་
ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་གི་མཐོ་རིམ་དོན་
རིགས་དེ་དག་གི་གཟེ་བུ་ཡིན་པར་སྒྲིམ་ཡོད་
ལ། དེ་ཅིང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཚེད་འགན་ཆེན་
མོ་བསྐྱེད་ཆོགས་བྱས་པའི་རྩ་བའི་དོ་བོད་ནི་ཆེས་
ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པ་དེ་རེད།
ཀྱང་ཀྱང་དམར་པོ་སྲིད་དབང་གིས་ཐེངས་འདྲིར་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཚེད་འགན་ཆེན་མོ་གཙོ་སྤྱོད་
གོ་འོས་འགན་ཁུག་ཏུ་ཁྱེད་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་
ཀྱི་དོ་གཏོང་དུ་ཡོད་པའི་ཉེས་པའི་གྲོ་མ་ནག་པོར་
མཛེས་བཟོའི་འོ་སྤྱོད་དཀར་པོ་བྱགས་ཏེ་འགྲུབ་སྲུང་
བྱས་བསྐྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་ཆུངས། དེ་ནི་
ཀྱང་ཀྱང་དམར་པོ་སྲིད་དབང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་
ཡིམ་ཚེད་འགན་ཆེན་མོར་གཙོ་སྤྱོད་གོ་འོས་འགན་
འཕྲོག་ཚེད་བྱས་པའི་སྐུ་ལ་འདྲེད་ཀྱི་རྩལ་ལྟགས་
གཙོ་བོ་དེ་ཡིན།

**གཉིས་པ། ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་
དབང་གི་ལག་ འདྲུ་བཟུང་ཡོད་པའི་མི་
རིགས་རང་ལྟགས་ཀྱི་བྱང་བྱ་དང་དགའ་
སྤྱོད་བྱང་བྱ་བཅས་རིགས་གཉིས་སྟེ།**

དེད་གི་ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་
དབང་གི་བསམ་མཐོ་དང་འདྲུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་
ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རུ་ལ་སྲུངས་སུ་སྤྱོད་ཆར་
ཡོད། དྲུག་བཞིའི་དོན་རྒྱུད་ཆོ་བ་ལྷན་ཁྲི་ལྟ་
མང་པོ་ཞིག་དམར་གསོད་བཏང་བའི་ཁྲག་དམར་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོའི་ རྒྱལ་ཁྲུ་རྟག་པོའི་གནད་དོན་མང་
པོ་མང་པོ་ཞིག་དཔྱད་ཀྱང་ཀྱང་དམར་ ཕྱོགས་

སྲིད་དབང་གི་དོ་གཏོང་དུ་ལུས་ཡོད་པས་དེར་
ཐབས་བརྒྱ་ངུས་སྤོང་གིས་བསྐྱེད་ཐབས་འཛོལ་
བཞིན་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་མི་དམངས་མང་ཆོགས་
ཆོའི་མེས་ཀྱངས་སུ་ཡོད་པའི་ཀྱང་ཀྱང་དམར་
པོའི་སྲིད་དབང་གི་སྤང་ཆུ་ཡོད་མེད་ཡིན་པ་སྤྱིས་
མ་དགོས་སོ། ཀྱང་ཀྱང་དམར་པོ་སྲིད་དབང་གིས་
སྤྱོད་བཞིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཀྱིས་མི་
དམངས་ལ་འགན་སྲུང་བྱ་དགོས་ཞེས་པའི་གཞི་
རྩའི་འཛོ་བ་དེ་འདྲེད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟོན་
སྲུང་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆར་སྤྱོད་འདྲིད་པ་དེ་ཡིན། དེ་
མིན་དུང་སྤོངས་ལྟགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དམངས་
མེས་ཀྱི་བཅོན་འགྲུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་
ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་གིས་བཟོན་
དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་རྒྱུ་རིང་བྱས་མཐར་གཞི་ནས་
ངོས་ཤེས་ཤིག་ཆེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་
དམངས་མེས་ཀྱི་དམག་དོན་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་
ལམ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བྱ་བཅས་པ་ཡིན། ལམ་
གཅིག་དེ་ནི་མི་རིགས་རང་ལྟགས་ཀྱི་བྱང་བྱར་དྲག་
རྒྱུད་བྱེད་རྒྱུ་དང་གཞན་གཅིག་ནི་དགའ་སྤྱོད་བྱང་
བྱར་དྲག་རྒྱུད་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཡིན།

ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་
གིས་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བསྐྱགས་
རྒྱུར། རྒྱར་གྱི་བཅོན་དབང་རིང་ལྟགས་དང་།
རྒྱུ་ཀྱི་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལྟགས་བཅས་ནས་ཏུ་ཅང་
གིས་ང་ཆོའི་ཀྱང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ལ་
མཐོང་ཆུང་དང་བརྒྱས་བཅོས་ཆད་མེད་པ་བྱས་
ཡོད་པ་དང་། དཔེར་ན། དངུལ་རྒྱུ་ལམ་ རྒྱ་ཡིན་
དུ་འབྲོད་ཆོག་ རྒྱ་གོ་དོན་རྒྱུ་དང་ནན་མི་ལ་
སྤྱོད་ཀྱང་གོའི་གཞུང་ཆབ་ཁབ་འབར་གས་ཀྱིས་
གཏོར་པའི་དོན་རྒྱུ་ ནན་ཏེའི་གནམ་གྲུ་གཏོར་
ཐུག་བྱང་བའི་དོན་རྒྱུ་སོགས་ཕྱོགས་གང་མང་
ཞིག་ནས་བཅོན་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཀྱང་གོ་ལ་བརྒྱས་
བཅོས་དང་དམའ་འབེབ་མང་པོ་བྱས་ཡོད་ རྒྱ་
ཅས་བཅོན་དཔང་མངོན་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་

ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་ལ་འཕྲད་པའི་
མཐོང་ཆུང་དང་བརྒྱས་བཅོས་འདི་དག་ལ་བཟོད་
བསྐྱེད་བྱེད་པར་བྱང་པ་སྟེ་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྲུང་
སྤྱོད་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཅུམ་ལག་པོ་འདྲུག་མོད།
ཡིན་ནའང་ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་
གིས་ཐེ་ བཅོན་དང་བོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་
རང་སྤྱོད་བྱ་བར་གདུག་རྒྱུ་བཅོ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
དྲག་གཞིན་དང་དམར་གསོད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁོངས་
སྲུང་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པའང་ལེགས་སམ་སྟེ་ཡོད།
དེ་ལྟར་ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་གིས་
ཏུ་ཅང་ལེགས་སམ་སྟེ་ཡོད་པའི་འདྲུ་ཤེས་བརྒྱ་སྤོང་
མང་པོ་བཅོན་གས་སྟེ། གཞི་ནས་ཀྱང་ཀྱང་དམར་
པོ་སྲིད་དབང་གི་རྣམ་པ་དེ་འདི་རྒྱ་བྱའི་ རྒྱ་
ལའང་མི་མཐུན་པའི་འདྲུ་འཛིང་འཛིང་སྐྱོགས་
ལྷན་བྱེད་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་
བཟོན་མང་ཆོགས་སྤེལ་གསོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་
ཉེས་པ་ཡོད་ཆད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་མི་རིགས་
ཀྱི་ལ་རྒྱའི་སྲུང་མ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་བསྐྱེད་
ཡོད་པ་ཡིན།

ཀྱང་ཀྱང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་གི་
དགའ་སྤྱོད་བྱང་བྱ་སྤྱོད་ལོ་ ལོར་པེ་ཅིང་
ཆོགས་ཤིག་ཁབ་ནས་ཞིང་ཆེན་ལུ་ཡོན་སྤྱི་ག་
འཇུགས་ཀྱིས་གཙོ་སྤྱོད་མཛད་པའི་ རྒྱ་མཛེས་
མ་འོས་འདེམས་འགན་ཆོགས་ རྒྱ་ཞེས་པའི་བྱ་
འགྲུལ་ཞིག་བསྐྱགས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། དེའི་
རྒྱུ་སྤྱོད་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་ རྒྱ་བསམ་གཉིས་
པའི་གོང་ཁྲིར་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་འཁྲུག་ཏུ་
འགན་བཟུར་ རྒྱ་ཞེས་པའི་དགྲ་ཆོགས་ཤིག་གོ་
སྤྱི་ག་བྱས་ཏེ་བྱ་འགྲུལ་དེར་མི་ལོ་གཅིག་དང་སྤེ་
ཀའི་དུས་ཡུན་བཏང་། འགན་ཆོགས་དེར་འཇུ་ལ་
ཞུགས་བྱེད་མ་ཁག་གི་གོང་ཁྲིར་བྱང་མེད་སྤོང་སྤྱི་
མང་པོ་བྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་ཆང་མ་ནང་
རྒྱལ་གྱི་གོང་ཁྲིར་ཆེ་གས་ཁག་སྟེ། དཔེར་ན།
པེ་ཅིན། ཐན་ཅིན། ཁང་ཆིན། ཏ་ ལམར་

གཏོགས་སུ་སྤྲད་ཡོད་པ་མེད་པ་མཆོག་ཀྱང་མཛོད་གསལ་ལ་དོད་པོས་ཤེས་ཡོད། ད་ལྟའི་བར་དུ་ས་
ཁུལ་དེར་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཏན་འཁེལ་གང་ཡང་
བྱས་མེད་མོད། ཡིན་ནའང་མཐུག་མཐུར་དེ་ཡང་
ཐག་གཅོད་བྱུང་བའི་སློ་ནས་ཨུ་རུ་སུའི་ཁོངས་
གཏོགས་སུ་བྱེད་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་སློར་གཅོད་
སྤྲད་དཔེ་ལའང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཀྱང་དང་མི་
དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་སྤྲད་སློབ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་
བརྗོད་ཆོག་ལས། གཞན་དཔྱད་དེ་ཆོད་མངས་
གཅོད་ན་གཉེར་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ལྟར་ལོན་གསལ་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ཞི། དེར་སྐབས་ཀྱང་གོའི་
མི་འཛོམས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འབྲོར་ལྷན་མི་སྤྱིའི་
མི་འཛོམས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཆ་ལོ་ཆོག་ ༤ ཟེན་ཡོད་པ་དང་།
རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་བརྒྱུ་
པ་དུན་བརྒྱ་ཟེན་ཡོད། སྤྱི་ཤིང་ཉིན་འདི་ཉིན་གསལ་
ཁྲུང་ས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱི་གསལ་ལོན་ཀྱི་ཀྱང་གོར་
རྒྱ་སྤྱི་དུང་ཕུར་གཅིག་གི་ཡིན་ཆད་དུ་བྱེད་པའི་
འབྲོར་ལྷན་མི་གང་ས་༡༩༩༠་ཟེན་ཡོད་པ་དང་།
དེའི་ཁྲོད་དུ་གཞུང་ཞབས་དཔོན་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་
བྱ་མོ། དུང་ཕུར་བརྟན་ཆུང་མ་སྤྱོད་མི་གང་ས་
༡༩༩༩ ལྷག་ཞིག་ཟེན་ཡོད་པས། རྒྱ་ནག་གི་
རྒྱུ་ཆ་པོ་ཡོད་པས་འཛོམས་འཛིན་གཞི་ཉ་ཅང་རྒྱས་
སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད། འཇར་མུ་ན་
རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཨ་སྤྱི་དུང་ཕུར་ཁྲི་༦༠༠ ནས་༡༠༠༠ ཡི་
རིན་ཐང་ཅན་གྱི་མཐོ་རིམ་རྒྱུ་ཆ་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་
ཁྲོད་ལོ་བུ་ལེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱང་གོའི་ནང་ཁྲུང་དུ་
སྤེལ་པ་ན། དེར་ཉི་མཁའ་ཀྱི་སྤྱི་བདག་མང་
པོ་ཐོན་པ་སྤྲད་མོད། ཡིན་ནའང་འབྲོར་མེད་
དཔུལ་མོངས་ཀྱིས་མཚར་བའི་མི་དམངས་མང་
ཆོག་སྤེད་དག་གིས་ཉིན་གཅིག་གི་ཟས་ཐུན་དང་
གོས་ཀྱིས་ལུས་གཡོག་མེད་ཐུང་བར་ལུས་ཡོད་པ་
མིན་ནམ། བཟང་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ཀྱང་གྱུང་
དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་
ལེན་བྱས་ཟེན་པའི་རྣམ་གྲངས་དཀྱུར་ཆོག་ལས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་སྤྱི་ཚུལ་བྱས་ཟེན་པའི་༢༠༠༤
ལོའི་ཁྲིམས་ལུགས་དཔུལ་འབྲིར་རྩིས་འཁེལ་གྱི་གཞན་
བབ་ཁོངས་སུ་མི་འཛོམས་ཁྲི་༢༦༡༠ ལྷག་ཤིག་
ལ་ལོ་རེར་དཔུལ་འབྲིར་གྱི་ཡོང་འབབ་རྒྱ་སྤྱོད་
༤༤༩ གྱི་མཚན་ཁོན་ཡིན་པ་དང་། མི་འཛོམས་ཁྲི་
༤༩༢༢ ཅམ་ལ་ལོ་རེར་དཔུལ་འབྲིར་གྱི་ཡོང་
འབབ་རྒྱ་སྤྱོད་༤༤༩ ནས་༩༩༤ བར་དུ་སྤེལ་
ཡོད། ཡིན་ནའང་དེར་སྐབས་ཀྱི་ཀྱང་གྱུང་གི་
དངོས་པོ་ཐོན་རྒྱས་ཀྱི་རིན་གོང་གོང་མཐོར་བྱེད་
པས། ཟུར་རྒྱ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྲོད་གི་ཡོང་འབབ་
ཡོད་མཁའ་གྱི་མི་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་ཁང་
། སྤྱི་བཅོས། ལུས་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་
ཕར་ཤིག་ ཐན་སྤྱིར་བཏང་གི་འཛོམས་འཛིན་གྱི་
སྤྱོད་ཀྱིས་ཅམ་ཡང་འབྲེལ་མི་བྱུང་། དེར་བརྟན་མི་
དམངས་མང་ཆོག་སྤྱོད་འཛོམས་འཛིན་དུ་དུང་
དཔུལ་མོངས་མི་གང་ས་དུང་ཕུར་༩ ནས་ ༩
ལྷག་ཞིག་ཡོད་པར་གསལ། འདི་ལྟ་བུའི་མཛོད་
གསལ་ལོན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀྱང་གོར་གྱི་
དགོས་པ་ལས་ན། ང་ཆོད་མི་རབས་དེ་དག་ཐོག་
མ་ནས་སྤྱོད་བཅོད་གྲུང་བ་ཁོ་ན་ལས་འཆར་
ཡོངས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་སྤྱོད་རྒྱར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
རྣམ་པར་དག་པས་མི་རབས་རྒྱུ་ཆ་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་
ཁྲུང་ས་སྤྲད་ཀྱི་འབྲུ་ཤེས་ཤིག་བརྒྱུད་བྱུང་
བས། ཡིན་ནའང་། སྤྱིར་བཏང་གི་མི་དམངས་
མང་ཆོག་སྤྱོད་ཁྲོད་མང་པོའི་སྤྱོད་ཁྲུང་ས་སྤྱོད་
རྒྱ་བྱེད་འབྲུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱོད་བྱུང་མེད་
ལ། སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀྱང་གྱུང་དམར་
ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨི་ལི་མེ་ཕེད་
འགན་ཆེན་མོར་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཁུངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཨི་ལི་
པོ་བརྒྱ་ཕྱུང་ལ་ཉ་ཅང་ཡང་པོའི་མུན་ནག་གི་
བཅོན་ཁང་དུ་བཞུགས་སྤྲོད་པའི་བདུན་དགུའི་
དམངས་གཙོ་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཐབ་མོ་བ་ཞན་པ་
སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཁུངས་ལྷན་ཁུངས་ཀྱི་འཐབ་མོ་བ་ཞན་པ་
དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨི་ལི་མེ་

ཕེད་འགན་ཆེན་མོ་པོའི་ཅིང་དུ་ཐོབ་པར་བརྟན་ལེན་
བྱས་པ་དེར་ངོ་ཚོན་ལ་ཤུ་ཆེན་བྱས་པ་དང་།
ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། མི་དམངས་མང་ཆོག་སྤྱོད་
ལ་གཉེན་གཞི་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་
བརྗོད་ལ་དག་པའི་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་
པ་དམར་གསོད་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨི་ལི་མེ་ཕེད་འགན་ཆེན་མོ་གཙོ་སྤྱོད་
གི་ཆོག་སྤྱོད་ཆད་དུ་ཆ་ཤས་ལེན་པར་འཇུ་ལ་
ཞུགས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཅན་མེད། ཅས་སྤྱང་
ལམ་དུ་སྤྱད་འཇོག་རྒྱུ་ཉེ་མུ་སྤྱོད་ཁྲོད་སྤྱོད་
བྱས་ཡོད་པས་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱང་གོར་ཁྲུང་ཁྲུང་དུ་ཡོད་
པའི་མི་དམངས་མང་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཁོང་
ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཉ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་ཐོབ་ཡོད་མོད།
ཡིན་ནའང་ཀྱང་གྱུང་དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གི་
དག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་ཁྲུང་གཅིག་གིས་ཁོང་ཉིད་ལ་
གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་གཙར་བརྟན་དུག་པོ་བྱས་ཏེ།
འཛིགས་ཞུམ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཁྲུང་སྤྱོད་ལོན་མེན་
མང་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྲུང་མི་མཁའ་མུན་ནག་མེད་
པར་གྱུར། ཁོང་ཉིད་དུས་ད་ལྟའང་ཀྱང་གྱུང་
དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གི་ཡང་པོའི་བཅོན་ཁང་
གི་ནང་དུ་བརྟུག་ཡོད།
ཁོའི་འཛམ་པར་ང་ཆོས་ངེས་བར་
དུ་འདི་ལྟ་བུའི་མཛོད་སྤྱོད་ལ་གདོད་གཏུགས་བྱ་
དགོས་པ་འབྲུག་མི་ལོ་བུ་ལོ་བུ་ཕྱག་རིང་
ལ་ཀྱང་གྱུང་དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གིས་དཔུལ་
འབྲོར་དང་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ཆོད་ར་བརྒྱུད་ཡོད་ལ།
སྤྱོད་ཆོད་འབྲུལ་གྱི་ལམ་ཁང་མང་དུ་བརྒྱུད་
ཡོད་པས། ཤེས་བྱ་དང་ལག་རྩལ་གྱི་ཡང་ཕེད་
སོན་རྒྱུའི་དམིགས་པས་ལ་གཞིགས་སྤྱོད་གི་ཕ་རོལ་
དུ་འདྲེན་ཡོད་པར་སྤྱོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེར་
དུས་ཀྱི་ཀྱང་གྱུང་དམར་ཕྱོགས་སྤྲད་དཔེ་གི་
དཔུལ་འབྲོར་ལ་ཆོད་མཐོའི་ཡར་རྒྱས་ཐོབ་དུ་
བརྟུག་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་འབྲས་བུར་དཔེ་ཆ་དང་ལྷན་པའི་དཔོན་

རིགས་དེ་ཆོར་རྒྱུ་ཤིང་སྤྲུག་གི་པག་མེད་ཡོངས་
 གྲུང་གི་འཆོ་བ་གསལ་ར་པ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་
 དེ་དག་རྣམས་ལ་གོང་ཁྱེར་འབྲུར་འབྲིང་གལ་ཤིང་
 མམ་ཡང་ན་ལ་སྤྱིང་འབྲུར་འབྲིང་གལ་ཤིང་ཅན་
 ཟེར་ཆོག་པ་ཞིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་
 ཁྲིང་ཆོའི་འཆོ་བར་དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲུར་བ་མི་ལྡན་
 ན་འང་ད་ཅང་གི་བདེ་ཐང་མེད་འདུག འདི་ལྟ་
 འུའི་རྩོག་གིས་འདང་ངེས་པའི་འཆོ་བ་འདང་མི་རིགས་
 རང་ལུགས་ལ་བཅངས་པའི་བརྩེ་སྤེམས་ཡིན་པས་
 མ། གྲུང་ད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིང་འཆོ་བ་དེ་སྐབས་
 བབས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆད་གཞི་ངེས་ཅན་
 ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་པས་དགོས་ངེས་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་
 ད་མངས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་འང་ད་ཅང་ཞི་བདེ་བག་
 སྤེབས་གིག་ཏུ་འཇུག་ཐུབ་དགོས་པ་སྤྱིས་མ་དགོས་
 པ་ཞིག་མིན་ནམ། དགའ་སྤྱིང་དང་སྤྱོད་གཞི་བྲིད་
 དུ་རྩྱུས་བསྐྱེད་ཡོད་མཁན་གྲུང་གི་འོ་ས་ཁུལ་མང་
 ཞོས་གིག་ཟིན་ཡོད་པས་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་
 དེང་རབས་གཞིན་སྤྱིས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེར་
 འཇུལ་ཞུགས་ཀྱི་མེ་སྤྲིག་དམ་པོར་བཅངས་ཡོད་
 པ་མ་ཟད། དེ་ནི་དེང་གི་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་འོ་ས་བྲིད་
 དུ་གནས་པའི་ཀན་དར་གཞིན་གསུམ་མེད་པར་
 དགའ་སྤྱིང་སྤྱིང་གིས་བསྐྱུགས་པའི་འོ་ས་སྤྱི་
 གཅིག་ཡིན། ཡིན་ནའང་མང་ཆོགས་དབུལ་
 སྤངས་ཅན་དེ་ཆོའི་འཆོ་བའི་བྲིད་ནས་ད་དུང་གྲུང་
 གོ་བ་སྤྱི་ལུགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་ལས་འཆིན་ལེགས་ཞིས་
 པའི་གཏམ་དེའི་བག་ཆགས་ཟབ་མེ་ཞིག་ལུས་ཡོད་
 པས། སྤྱིང་སྤྱིག་གི་འཆོ་བའི་བྲིད་ནས་ཀྱང་མི་
 རིགས་གི་འདུ་ཤེས་རྣལ་མ་ཞིག་ལ་ཐེམས་ཏེ་ལུས་
 ངག་ཡོད་གསུམ་གྱིས་དམ་པོར་འཇུས་ཡོད། དེ་
 ཡང་ཐངས་འདིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ལིམ་ཅེད་འགན་
 ཆེན་མོར་རམ་འདེགས་བྱས་པའི་དགའ་སྤྱིའི་
 རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་དེ། གནས་ཚུལ་འདིར་
 གྲུང་གི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད་ནས་རྒྱབ་
 འགལ་དང་མོས་མཐུན་མེད་མཁན་ཡོད་དམ་ཞེ་

ན། ཡོད་དང་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་གྲངས་
 ཉུང་མི་རིགས་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་སོ།

[illegible]

དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་ལ་ངེས་པར་དུ་མཁོ་བ་
 རིམ་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོ་
 དང་ཁོང་ཆོའི་དགོས་མཁོ་གཉིས་མིས་མི་ཆོར་ཁིང་
 ཁྱིས་མི་གོ་བའི་སྒོ་ནས་གཞི་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱུ་སྒྲེ་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཡོ་རྒྱས་ལག་བརྟུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།
 གལ་སྲིད་ང་ཆོས་ཐེངས་འདིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨ་ཁིམ་
 ཅེད་འགན་ཆེན་མོ་པ་ཅིང་དུ་བསྐྱོང་ང་ཆོགས་བྱ་
 བར་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་ངོས་ལེན་གྱི་ནམ་པའི་གཤམ་བརྟུན་
 པས་ན། ང་ཆོའི་བསམ་སྒྲིའི་དཀའ་ལུགས་དང་
 དམིགས་ལུལ་དེ་ད་དུང་སྤར་བཞིན་གསེས་སྤྱིར་བྱ་
 ཟུབ་བམ། གལ་སྲིད་ང་ཆོས་ཐེངས་འདིའི་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨ་ཁིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་མོའི་གོ་སྐབས་
 དེ་ཀྱང་གྲུང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་དབང་ལ་ཐོབ་པར་
 སྦྱོན་བརྒྱུད་དང་ངོ་རྟོག་ལ། བཀག་འགོག་བྱས་པ་
 ཡིན་ནམ་ཤེས་མ་ཆོར་བའི་དུས་ཆོད་ཀྱི་བར་ནས་
 ང་ཆོས་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་
 གཏུགས་ཐེངས་འདིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅེད་འགན་
 ཆོགས་པའི་དགའ་སྤྱོད་ཟུས་ལྷགས་དེ་འདོར་ཟུབ་
 དགོས་པ་མ་ཟད། ཀྱང་གྲུང་དམར་ཕྱོགས་སྲིད་
 དབང་གི་གདོང་ལ་གྱུན་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་ངོ་རྟོག་
 ཆེན་དེ་འདྲ་འབྲུ་ཟུབ་པར་བསམ་པ་ཡིན། མི་
 དམངས་མང་ཆོགས་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པའི་
 དམངས་གཙོའི་ལས་དོན་རྩ་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་མ་དུན་
 རྒྱུངས་ནི་ཅི་སྤྱར་བྱ་བྱིག་ཡིན་ནམ།

བཞི་པ།   དམངས་གཙོ་ལས་དོན་སྒྲིག་
འཛུགས་དང་དོན་གཉེར་པ་འགས་ཐེངས་
འདིའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་
མོ་ཡེ་ཅིང་དུ་ཆོག་གས་པར་ད་ཅང་ཚོ་ཡས་
དང་འགྲོད་པ་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཡོད།

ཁོང་ཚོས་༡༠༠༡ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨོ་
 ལིམ་ཅེད་འགན་ཁུར་མོའི་ཅིང་དུ་བསྐྱུང་ཆོག་ས་
 གྲུ་འབྲི་ཐག་གཅིད་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་
 ཉེ་ཐུ་ལུའི་མི་དཔང་གི་ཁྲི་མ་ལིན་མོང་ཁྲེ་རྒྱ་

དགོས། གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་གིས་
ཐངས་འདྲིའི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་
མོ་ཆོག་ས་ཆར་རྒྱུ་འཛུགས་ཡང་གྲང་གྲང་དམར་
ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་ལས་རྒྱུ་འཛུགས་པའི་
གདང་ཆོད་བརྟན་པོ་ཡོད་མོད། ཡིན་ནའང་ཐངས་
འདྲིའི་པེ་ཅིང་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་
མོའི་སྐབས་སུ་དྲ་ཅང་ཇ་དྲག་གི་གནད་དོན་རྒྱུ་
མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཐངས་འདྲིའི་གཙོ་སྤྱོད་གི་ཐོབ་
ཐང་དེར་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་ཆོག་ས་
དང་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་བྱུང་གིས་
བཅོས་བསྐྱར་གྱི་རྒྱུ་འཛུགས་ཡང་སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་
པས། འདྲིའི་སྐབས་སུ་དྲ་ཅང་ཆོག་ས་ཡང་བསྐྱར་པེ་
ཅིང་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་མོར་དོ་རྒྱལ་དང་
བཀག་འགོག་བྱ་དགོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དྲ་དགོས།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་དང་
མཐུན་པ་ཞིག་མ་རེད། དྲ་ཅང་གྲང་གྲང་དམར་
ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་གིས་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་
འགན་ཆེན་མོ་པེ་ཅིང་དུ་ཆོག་ས་པའི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་དེ་དང་། མི་དམངས་མང་ཆོག་ས་
འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོས་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་
ཆེན་མོར་ལྟར་འདྲིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་དམིགས་ཡུལ་
གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཡོད་པས། གཤམ་སྤྱིད་
གཞི་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། ང་
ཆོའི་བཀག་འགོག་དང་དོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་འཛུགས་
དམངས་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡངས་སྤྱིད་
པས། འདྲིའི་དྲ་ཅང་མི་མང་པའི་འདྲིའི་
ཀྱི་དྲ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པ་སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པ་ཞིག་
རེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཆོ་རྒྱུ་འཛུགས་པའི་མེད་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་མིན་པར། ང་ཆོས་སྤྱི་མོ་མི་
ངར་ལུགས་ལྟར་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ཡོད་དང་བཀག་
འགོག་གི་སྤྱོད་འདྲིའི་རྒྱུ་འཛུགས་པའི་ཀླུ་སྤྱིའི་
ང་ཆོས་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་གིས་
དབང་གིས་ཐངས་འདྲིའི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་
འགན་ཆེན་མོ་ཐོབ་ཆེད་རང་ཉིད་ཀྱི་དོ་གཤོང་གི་

སྤྱོད་འཛུགས་དང་ནག་ཉེས་ཡོད་ཆོད་སྤྱི་མོ་མི་
བྱས་ཡོད་པའི་གཤོང་ལྟར་འཛུགས་པའི་དམངས་
ཀྱི་མིག་མཐུན་ནས་ཐངས་འདྲིའི་དྲ་དགོས་པ་མ་
ཟད། ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་ཀྱི་དོ་བོ་ཆབ་
སྤྱིད་ཅན་དུ་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་མི་བྱུང་པ་ཞིག་པོ་
དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་འཛུགས་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱིའི་སྤྱི་
ཆོག་ས་ཀྱིས་འདྲི་སྤྱོད་འགྲོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་དང་
དམངས་གཙོའི་དྲ་བདེ་ན་གྱི་རྒྱུ་འཛུགས་པའི་དྲ་
བཀག་མང་པོ་ཞིག་དྲིལ་བཞིན་དང་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་

ང་ཆོས་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་
སྤྱི་དབང་གི་ཀླུ་སྤྱིའི་སྤྱི་
ཆོག་ས་ཁག་ལ་མགོ་སྤྱོད་དང་
གཤམ་སྤྱིད་བཞིན་པའི་ནག་ཉེས་
ཆབ་ཆེན་དེ་དག་རབས་དང་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ཐེར་འདོན་བྱ་དགོས།

བཞིན་པའི་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་ལྟར་
བྱར་སྤྱོད་བཟོད་དང་ཐངས་འདྲིའི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་
ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་མོ་ཆབ་སྤྱིད་ཅན་དུ་བསྐྱར་
འདྲིའི་ཡོད་པའི་དམངས་ཀྱི་དྲ་ལྟར་འཛུགས་པའི་
དམངས་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་གྱུ་དེ་ཡིན། དྲ་ཅང་
ང་ཆོས་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་གི་ཀླུ་
སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོག་ས་ཁག་ལ་མགོ་སྤྱོད་དང་གཤམ་སྤྱིད་
བཞིན་པའི་ནག་ཉེས་ཆབ་ཆེན་དེ་དག་རབས་དང་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེར་འདོན་བྱ་དགོས། གྲང་གྲང་
དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་གི་ཐངས་འདྲིའི་ཀླུ་
སྤྱིའི་ཅེད་འགན་ཆེན་མོ་པེ་ཅིང་ལ་གཤམ་སྤྱིད་
ཐོབ་ཆེད། སྤྱི་དྲུས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ཡར་རྒྱས་
སུ་བཏང་སྤྱོད་འགྲོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་དང་
མཐོང་ཆེན་བྱ་དེས་པའི་དམངས་བཅའ་སྤྱི་མོ་མི་
སྤྱི་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ས་སྤྱོད་དུ་བཀག་ཡོད་མོད། ཡིན་
ནའང་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་

སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་དྲ་ཅང་ཆོག་ས་ཀྱི་དྲ་ལྟར་
ཁ་བཤད་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་
དོར་ཆར་ཡོད་པ། དཔེར་ན། དེ་དྲུས་གྲང་
གྲང་ནང་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་ཅེད་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་
བབ་དངོས་དེ་གཤམ་སྤྱོད་ཡིན་པ་འཛུགས་ཀྱི་
ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་དྲ་ཅང་
ཡང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིང་ལྟར་ཡིན།

སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་གྲང་གྲང་དམར་
ཕྱོགས་སྤྱད་གཤམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱིའི་དབང་ལྟར་གི་
ཁ་བཤད་ཆབ་སྤྱིད། རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཆོག་ས་ཐོབ་
ཐང་ཞེས་བར་མིང་ཞུགས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད།
སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་ཡང་ཀླུ་སྤྱིའི་སྤྱི་དམངས་
དང་ཆབ་སྤྱོད་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཞེས་པའི་
སྤྱོད་དྲུའི་མིང་ཞུགས་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་
ནའང་འདས་པའི་མི་ལོ་སྤྱི་པའི་བཅུ་ལྷུ་དེ་དེར་
བརྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་
དུ་བསྐྱར་སྤྱོད་མེད་པ་མ་ཟད། དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་དེ་ལས་ཐོག་དེ་སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་
གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་དབང་ལ་ཀླུ་སྤྱིའི་
ཨོ་ཡིམ་ཅེད་འགན་ཆེན་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱིའི་ཨོ་ཡིམ་
པེ་ཅིང་གི་རྒྱུ་འཛུགས་དེར་གྲང་གྲང་དམར་ཕྱོགས་སྤྱད་
དབང་གིས་སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་བཞིན་པའི་ནག་ཉེས་
སྤྱོད་ཅན་དེ་དག་སྤྱི་མོ་མི་སྤྱི་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
གསལ་པོར་བསྐྱུར་པ། དཔེར་ན། གྲངས་ཉུང་
མི་རིགས་ཁྱོད་ནས་ཆབ་སྤྱོད་ཉེས་ཅན་དང་བསམ་
སྤྱོད་མི་མཐུན་པའི་མང་ཆོག་ས་གྲངས་མེད་འཛིན་
བཟུང་དང་ཡང་བའི་མཚན་གཅིད་བཏང་ཏེ་བཅོམ་
འཇུག་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆད་ཆུ་མོ་བཅད་ཡོད་པ་
པ། དཔེར་ན། མི་རབས་གསར་བའི་གཞི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱག་ཆོག་ས་པའི་རྒྱ་ཅི་དང་གྲང་གི་
དམངས་གཙོ་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཏང་གི་ལྟ་སྤྱོད་ཞིན་ན།
དྲ་ཅང་བསམ་སྤྱོད་མཐུན་མིན་དོན་གཉེར་བ་དང་
ཐོབ་ཐང་སྤྱོད་སྤྱོད་དོན་གཉེར་བ་དྲི་ཏེ་སྤྱོད་ གྲང་
ཡིན། གཤམ་སྤྱོད་ཀྱི་ ཅི་ཐོ། ཤེས་ཤིན་

གནད་དོན་དེ་ཡིན་པ་རེད། མ་ཟད་ང་ཚོས་ད་
 ཏུང་ཡིད་ལ་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི་སེཾ་སྒྲིག་གི་
 གསུང་བཤད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདིའི་
 མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་རང་
 ལ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་བསྟར་དུ་
 ཅན་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེས་ཅི་ཞིག་
 བརྗོད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེ་ན། རྩམ་ཉམ་མཐུན་འོག་
 པའི་གནས་བབ་དེ་བཞིན་ངོས་ལེན་བྱེད་མི་བྱེད་
 བོད་མི་རང་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

དེར་བརྟེན། གྲོས་གཞི་འདིར་རྒྱ་ནག་
 གིས་གཞུང་འབྲེལ་སྒྲོས་ངོས་ལེན་བྱས་མེད་པ་
 བསམ་མཛོའི་ནང་བཞག་ནས། (བོད་ཀྱིས་ཀྱང་
)གཞུང་འབྲེལ་སྒྲོས་གྲོས་གཞི་འདི་ཕྱིར་འཐེན་
 བྱས་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མདུད་རྩིན་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ།
 ལྷག་པར་དུ་ཡང་། གྲོས་གཞི་འདི་ཡང་ཁ་གསལ་
 པའི་གོ་དོན་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པ་དང་། དེས་
 བོད་དང་གཞན་ལ་ཡང་དགོས་མེད་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་
 ཞིག་ཐེབས་སྲིད་པ་རེད། ཡིད་སྤྱོད་བཞིག་ལ་བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་བཞིན་དུས་རབས་རིམ་པར་གོ་
 དོན་ཁ་གསལ་མེད་པ་ཞིག་གིས་བཅོངས་འདུག་པ་
 དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༩ ཉིན་
 བོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་འཆི་ལམ་ལ་དེད་པའི་གཡོ་རྒྱས་
 ཞིག་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གསལ་ཁ་མེད་པའི་རྒྱུན་
 གྲོས་ཡིན་པ་འདིའི་དོན་དངོས་ངེས་པར་དུ་མ་
 བརྗོད་པ་བྱེད་དགོས་འདུག ཉིན་དེར་སལ་
 སྤོར་རྒྱལ་ཁབ་#HbDydggu, ཀྱིས་རེ་སྤྱོད་
 ལུས་པ་མེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་མཉམ་
 འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཚེན་སྤེང་
 བཞུ་སྤྱོད་བྱས་པ་རེད། སལ་སྤོར་རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་
 +Khfwu#Gylg#Edwur, འགས་ཀྱིས་བོད་
 ཀྱི་དཀའ་ངལ་འདི་Fkdpehuv
 Hqf|forshgld+Yrd#III,, རང་གི་ཚོམ་
 ཡིག་ཅིག་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་གང་ཐུབ་

ཐུབ་ཀྱིས་ངོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་ཀྱང་། བཞུ་སྤྱོད་
 དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཐུབ་འབྲས་ལག་པོ་བྱུང་
 མེད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་ཚབ་དེར་
 དབྱེན་ཇིའི་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱི་བྲིམས་མཐུན་
 ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ནི་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཞིག་རེད་
 རྩམ་ཉམ་ཐུབ་ཐུགས་བྱས་པ་དང་དེར་རྒྱ་གར་སྤྱི་
 ཚབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱས་པ་རེད། དུས་དེ་ནས་
 བཟུང་། བོད་དང་འབྲེལ་པའི་གནད་དོན་ཐད་
 ལ་གཤམ་ཉམ་གས་སྤར་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་
 ལྷར་ཡང་། བོད་ཀྱི་བྲིམས་མཐུན་ཀྱི་གནས་བབ་
 དེ་གཏན་འབེབ་བྱུང་མེད། གལ་སྲིད་སེཾ་སྒྲིག་
 ཏུ་བཏོན་པའི་གྲོས་གཞི་དེ་བཞིན་ཁོམ་གྱི་མདུན་
 ཅོག་ཐོག་ལྷག་པ་ཡིན་ན། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 གནས་བབ་འདི་བཞིན་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ནང་
 གི་གནས་སྤངས་དེ་ལས་ཀྱང་དུང་གསལ་ཁ་མེད་
 པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། །

སྤྱི་ཚབ་མཐུན་ཀྱི་མཆན།

ཚོམ་ཡིག་འདི་ནི་རྒྱུང་ཏུ་ཞེས་པའི་དབྱེན་ཡིག་གི་
 ཆེད་དེ་བ་ལས་བསྐྱར་བ་ཡིན་པ་སྤྱི་ཚབ་ཀྱི་
 འདིར་དོགས་གཞིའི་རིགས་ཡོད་ན། དབྱེན་ཡིག་
 གི་མ་ཚུ་མ་དེར་ཅུ་འཛིན་བྱེད་དགོས།

གནའ་ནས་ད་བར་མའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་
 བྱུངས་ན་རྒྱ་དང་དབང་གི་བསྐྱེད་ཇི་འདྲ་
 ཆེ་ཡང་། ལྷག་པར་མི་རབས་འདིའི་མིག་
 ལམ་ནས་མེ་ཕྱེ་བཞིན་ཇི་ཆེ་ནས་ཇི་ཆར་
 འབར། མེ་ཕྱེ་འདིས་ང་ཚོ་ཐལ་བར་མ་
 བསྐྱེད་པའི་ཡར་སྤོར་དུ། ང་ཚོས་རྒྱ་
 དབང་གཉིས་དང་མའི་དབང་གི་འབྲེལ་བར་
 བསམ་གཞིགས་ཟབ་མོ་བྱེད་པའི་གཅིག་བྱེད་
 པ་ནི་རང་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བསམ་ཆོག་
 བྱ་གཞུང་དབང་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཐུགས་སྤར་གསལ་བསྐྱེད་པ།

༡ **མཐོ་སྤངས་ཀྱི་རྒྱལ་མདུན་**
 ཅི་ད་ལྷའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་
 ཐད་དག་འདོན་སྤྱོད་སེལ་བྱེད་སའི་
 རང་དབང་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 འདིར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་འབྱོར་
 པའི་སྤྱི་ཚོགས་དབྱེད་བརྗོད་ཀྱི་ཚོམ་
 ཡིག་ཁོ་ན་འཁོད་རྒྱ་ཡིན།

༡ གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་པ་གང་དང་
 ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་གཞི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིག་
 གི་ཞོར་ལས་ཡིན་པ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་འཁོད་རྒྱ་
 ཡིག་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བོད་གཞུང་
 དང་ཡང་ན་ཚོགས་པ་གང་ཞིག་གི་ལྷ་བ་
 མཆོན་མེད།

༡ མིང་འཁོད་རྒྱ་ཡིག་ཁག་མཐོ་
སྤངས་ཀྱི་རྒྱལ་མདུན་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱུངས་པ་རེད། བོད་ནང་གི་ཚོམ་པ་པོ་ཚོས་
 སྤྱི་ཚོགས་པ་འོག་ཚོགས་ཀྱང་རང་གི་དངོས་
 མིང་དང་འབྲེལ་གཏུགས་ཁ་བྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཆོར་བསྐྱར་དགོས། ཚོམ་པ་པོའི་བདེ་
 འཇགས་ཐད་གསལ་རྒྱ་དགོས་རིགས་ལ་
 འགན་ལེན་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

འབྲེལ་འདྲིའི་རྒྱུ་ལྷག་ལྷག་
 Wkr#Jdgj#Jl#J|de#Gxg

འབྲེལ་འདྲིའི་རྒྱུ་ལྷག་ལྷག་

གཙོ་འགན་པ།   རྒྱ་དབང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
ཚོམ་སྤྱོད་པ།   གནམ་ལྷ།
ཉམས་ཞིབ་པ།   བརྒྱུད་འཛིན་ཉིན་བྱེད།
ཚོམ་སྤྱོད་པས་རྒྱ་   མཛོད་པ་བཟང་པོ།
ད་རྒྱ་དོ་དམ་པ།   རྒྱ་དབང་ཐར་པ།

ཚོམ་ཡིག་སྤྱོད་པའི་དང་མངགས་ཏོ།

Wkr#Jdgj#Jl#J|de#Gxg
 OW_ZD/#Jdgjn|1
 Glvw#Ndgjud04:9548
 Gkduapvdod#KIS#Lqgldi

Hpdl0=#jdgjsdsergCjpdlo1frp
 Pre1ch=#33<40#<49:;55:5
 #####33<40####<74;746358